

TULLIN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2022

TULLI

TULL
CUSTOMS

27.2.2023

SISÄLLYSLUETTELO

TULLIN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2022	1
1 Toimintakertomus.....	3
1.1 Johdon katsaus	3
Ulkomaankaupan toimintaympäristön kehitys	3
Tullin toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kehitys	4
Tullin resurssit	5
1.2 Tuloksellisuus	6
1.3 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	7
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	12
Tuottavuus ja taloudellisuus	12
Maksullisen toiminnan kannattavuus	14
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	19
Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkissuoritteet	19
Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	20
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
1.7 Tilinpäätösanalyysi	26
Rahoituksen rakenne ja talousarvion toteutuminen	26
Tuotto- ja kululaskelma	26
Tase	27
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma 2022	28
1.9 Arviointien tulokset	29
1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä ja epäsäännönmukaisuuksista	30
2 Tullin talousarvion toteumalaskelma	31
3 Tullin käytössä olevat valtuudet	33
4 Tullin tuotto- ja kululaskelma	34
5 Tullin tase	35
6 Liitetiedot.....	37
7 Allekirjoitukset	55

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

ULKOMAANKAUPAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Tullin toimintaympäristöön vaikuttaneista muutoksista epäilemättä merkittävin oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja siitä aiheutuneet vaikutukset tavarakauppaan. Venäjälle on asetettu hyökkäyksen jälkeen lukuisia pakotepaketteja, jotka ovat rajoittaneet tavarakauppaa Venäjän kanssa ja useat yritykset ovat vetäytyneet Venäjältä myös omaehtoisesti, minkä seurauksena kauppa ja tavaraliikenne Venäjän suuntaan on vähentynyt voimakkaasti. Raskaan liikenteen ajoneuvojen määrä Venäjälle ja Venäjältä on vähentynyt enemmän kuin 2/3 hyökkäystä edeltäneistä kuukausista ja samoin mm. sähkön, öljyn ja puun tuonti Venäjältä on loppunut käytännössä kokonaan. Norja on korvannut Venäjän öljyn selvästi merkittävimpana tuontimaana.

Valtiovarainministeriön 20.12.2022 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote kääntyi lievään laskuun syksyllä 2022 ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven 2023 ajan. Vuonna 2023 bruttokansantuotteen ennakoitaan supistuvan 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Suomen talouden ennakoitaan kasvavan jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoidulle kasvu-uralleen. Ennusteeseen liittyy kuitenkin huomattavan paljon epävarmuutta ja on mahdollista, että sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen ja myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa nopeasti.

Tullin ennakkotietojen mukaan Suomen tavaraviennin arvo kasvoi edellisvuodesta 18,2 prosenttia vuonna 2022 (2021: 20,0%; 2020: -11,9%) vaikkakin viennin volyyymi laski 5,2 prosenttia. Vienti oli arvoltaan 81,5 miljardia euroa. Tuonnin arvo puolestaan kasvoi edellisvuodesta 26,5 prosenttia (2021: 22%; 2020: -9,9%) ollen arvoltaan lähes 92,3 miljardia euroa. Tuonnin volyyymi kasvoi 0,7 prosenttia. EU-maihin suuntautunut viennin arvo kasvoi 17,3 prosenttia vuonna 2022, viennin arvo euroalueelle kasvoi 13,8 prosenttia ja viennin arvo EU:n ulkopuolisiin maihin kasvoi 19,5 prosenttia. Tuonnin arvo EU-maista kasvoi 19,7 prosenttia, tuonnin arvo euroalueelta kasvoi 15,2 prosenttia ja tuonnin arvo muista maista kasvoi 35,9 prosenttia. Luvuissa näkyy selvästi vuonna 2022 voimistuneen inflaation vaikutus.

Kauppataseen alijäämä kasvoi ennätysmäiseksi viime vuonna jääden ennakkotietojen mukaan 10,8 miljardia euroa alijäämäiseksi (2021: alijäämä 4 miljardia euroa; 2020: alijäämä 2,3 miljardia euroa). Alijäämä EU-maiden kanssa käydyssä kaupassa kasvoi edellisvuoden vajaasta 3,3 miljardista eurosta vajaaseen 4,9 miljardiin euroon mutta EU-maiden ulkopuolisten maiden kanssa käytävässä kaupassa kauppataase oli viime vuonna peräti runsaat 5,9 miljardia euroa alijäämäinen (2021: 768 miljoonaa euroa alijäämäinen; 2020: 1,9 miljardia euroa ylijäämäinen).

Yksityiskohtaiset tiedot tuonnista ja viennistä ovat käytettävissä tammi-marraskuulta 2022 tätä kirjoitettaessa (Tulli julkaisee ulkomaan tavarakaupan yksityiskohtaiset tiedot viime vuoden joulukuulta 28.2.2023). Tarkasteltaessa vientiä ja tuontia BEC-tavaraluokituksen mukaan (Broad Economic Categories) investointitavaroiden viennin arvo kasvoi tammi-marraskuussa 16,6 prosenttia niiden osuuden koko tavaraviennistä ollessa 23,4 prosenttia. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden viennin arvo kasvoi 18,7 prosenttia niiden osuuden tavaraviennistä ollessa 50,6 prosenttia. Kuljetusvälineiden ja niiden osien viennin arvo kasvoi 13,6 prosenttia niiden osuuden viennistä ollessa 8,6 prosenttia. Poltto- ja voiteluaineiden viennin arvo kasvoi 75,6 prosenttia ja osuus viennistä oli 9,7 prosenttia. Kulutustavaroiden viennin arvo nousi 19,9 prosenttia, mutta osuus viennistä oli vain 3,4 prosenttia. Elintarvikkeiden ja juomien viennin arvo oli 2,4 prosenttia kokonaistavaraviennistä.

Poltto- ja voiteluaineiden tuonnin arvo kasvoi 101,3 prosenttia vuoden 2022 tammi-marraskuussa. Tämän ryhmän osuus koko tavaratuonnista kasvoi 19,4 prosenttiin. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonti kasvoi 25,1 prosenttia niiden osuuden tavaratuonnista ollessa 31,8 prosenttia.

Investointitavaroiden tuonti kasvoi 22,8 prosenttia ja osuus koko tuonnista oli 19,4 prosenttia. Kuljetusvälineiden osuus oli 10,6 prosenttia kasvun ollessa samoin 10,6 prosenttia. Kulutustavaroiden tuonti kasvoi viime vuoden tammi-marraskuussa 11,4 prosenttia niiden osuuden ollessa 8,9 prosenttia ja elintarvikkeiden ja juomien tuonti kasvoi 20,1 prosenttia ja osuus tavaratuonnista oli 5,6 prosenttia.

Ulkomailta saapuneiden matkustajien määrä kääntyi kasvuun viime vuonna koronapandemiaan liittyvien matkustajarajoitusten poistuttua kesään mennessä. Viime vuonna matkustajia saapui maahan yhteensä 13,4 miljoonaa, missä on kasvua miltei 150 prosenttia edellisvuodesta. Tosin on huomattava, että matkustajien määrä on yhä selvästi pienempi kuin ennen koronapandemian alkamista, sillä vuonna 2019 maahan saapuneiden matkustajien määrä oli 25,7 miljoonaa. Verrattuna koronapandemiaa edeltävään tilanteeseen alusliikenteen matkustajamäärä toipui viime vuonna noin 67 prosenttiin ja lentoliikenteen noin 60 prosenttiin mutta juna- ja maantieliikenteen matkustajamäärä itärajalla oli vain noin 20 prosenttia vuoden 2019 luvusta. Henkilöjunaliikenne Venäjälle loppui toistaiseksi kokonaan keväällä 2022 Venäjälle asetettujen pakotteiden myötä.

Ulkomailta Suomeen saapuneiden lentokoneiden määrä kasvoi viime vuonna miltei 100 prosenttia ollen 59 611 kpl, mutta siinäkin koronapandemiaa edeltävään tilanteeseen on vielä matkaa (2019: 86 086 kpl). Sen sijaan maahan saapuneiden laivojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 20 645 kpl ja kuormattujen kuorma-autojen, konttien ja perävaunujen määrä laski 11,4 prosenttia ollen 992 079 kpl.

Lähtövalvaisuutta ajatellen saapuneiden matkustajien ja lentokoneiden määrä jatkaa kasvuaan alkaneena vuotena turismin toipuessa koronapandemiasta mutta etenkin itärajan tavaraliikenteen suhteen epävarmuus on varsin suurta.

TULLIN TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA VAIKUTTAVUUDEN KEHITYS

Tulli saavutti pääosin tavoitteensa ulkomaankaupan ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueilla vuonna 2022 huolimatta alkuvuodesta kolmatta vuotta vaikuttaneesta koronapandemiasta sekä Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan helmikuun lopulla.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan Venäjään vastaan on asetettu lukuisia pakotteita niiden kattaen henkilöpakotteita, talouspakotteita ja viisumitoimenpiteitä. Näiden seurauksena kauppa ja samalla tavaraliikenne Venäjälle ja Venäjältä on vähentynyt voimakkaasti ja viisumirajoitukset ovat rajoittaneet merkittävästi uusien turistiviisumien myöntämistä ja matkustajamääriä. Nämä vaikutukset luonnollisesti näkyivät Tullin liikennetilastoissa ja suoritemäärissä. Etenkin alkuvuonna matkustajamäärissä näkyi koronaviruspandemian vaikutus ja suorien Venäjän yli menneiden Aasian lentojen loppuminen kokonaan Venäjän sodan alettua on haitannut matkustaja- ja lentorahtiliikenteen palautumista Aasiasta koronapandemian asteittaisesta hellittämisestä huolimatta.

Samaan aikaan pakotevalvonta on työllistänyt tullivalvontaa ja rikostorjuntaa. Pakotetarkastuksia onkin tehty yli 1 300 kuljetukseen ja noin 650 kuljetuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ulkoministeriöön, joka viime kädessä on linjannut, onko kyse pakotteiden alaisista tuotteista. Säännöstelyrikoksista on viime vuonna aloitettu kolmisen sataa rikostutkintaa, kun normaalivuosina niitä on ollut muutamia. Näistä 140 on käsitelty suppeassa esitutkimusmenettelyssä sakkoasiana ja noin 190 normaalissa esitutkinnassa ja näistä kymmenkunta on mennyt syyteharkintaan ja joitain tuomiotakin on jo tullut.

Vuosien 2020 ja 2021 vaihteessa Tulli käynnisti loppusyksyllä 2020 vahvistetun strategiansa toimeenpanon. Strategian toimeenpano järjestettiin 12 toimenpidekokonaisuuteen, joihin kuhunkin kuuluu yksi tai useampia toimenpiteitä, joilla tähdätään strategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Kullekin toimenpidekokonaisuudelle nimettiin vetäjäpari ja heidän tuekseen asiantuntijaryhmät, joihin pyrittiin ottamaan mukaan Tullin henkilökuntaa laaja-alaisesti yli sektorirajojen. Samoin henkilökunnan osallistamisen edistämiseksi Tullin johto piti lukuisia eri aihealueisiin liittyneitä keskustelu- ja palautetilaisuuksia, jotka olivat avoimia koko henkilöstölle.

Aikajänne toimenpiteiden toteuttamiseksi vaihtelee alle vuodesta useampaan vuoteen ja strategian toteutusta seurataan säännöllisesti mm. Tullin johtoryhmälle tapahtuvan raportoinnin avulla. Lisätietoa Tullin strategiasta löytyy Tullin nettisivuilta (Strategia - Tulli).

Henkilökunnan työtyytyväisyys kasvoi edelleen edellisen vuoden kyselyyn verrattuna yhteisarvosanan ollen 3,69 (2021: 3,63, 2020: 3,51, 2019: 3,41). Koronapandemian aikana selvästi vähentyneiden sairaspöissaolojen määrä sen sijaan palasi samalle tasolle kuin ennen koronapandemiaa ollen 13,0 päivää / henkilötyövuosi (2021; 10,1 päivää / htv; 2020: 11,3 päivää / htv; 2019: 13,2 päivää / htv). Sairaspöissaolojen kasvun suurimpana selittäjänä on lyhyiden sairaspöissaolojen (4 – 10 päivää +119%) voimakas kasvu yleisimmän pöissaolon syyn oltua hengitystieinfektio pöissaolojen keskittyessä toimipaikkoihin, joissa tehtiin vähän etätöitä.

Tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kehitystä on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksen seuraavissa luvuissa.

TULLIN RESURSSIT

Tullin henkilötyövuosien määrä kasvoi 30 henkilötyövuodella edellisvuoden toteumasta ollen 2 028 henkilötyövuotta ilman ylitoita ja varallaoloa. Viime vuonna Tullin henkilömäärä kasvoi kolmantena vuotena peräkkäin sitten vuoden 2006, jolloin henkilötyövuosia kertyi 2 583. Aiempien vähennysten keskeisimpänä taustana on ollut valtion tuottavuusohjelman ja palveluiden digitalisoinnin lisäksi myös määrärahojen niukkuus. Lisäksi 1.1.2017 Tullista siirtyi noin 200 htv Verohallintoon verotustehtävien siirron myötä.

Tullin henkilöstöstä vajaa 40 prosenttia sijoittui toimipaikkaosastolle tullitoimipaikkoihin. Vajaa neljännes henkilöstöstä sijoittui valvontaosastolle rikostorjunnan, yritystarkastuksen ja tullivalvonnan tehtäviin. Ulkomaankauppa- ja verotusosastolle tulliselvityksen, ulkomaankaupan tilastoinnin ja asiakashallinnan ja veronkannon tehtäviin sijoittui vajaa 18 prosenttia henkilöstöstä. Tullilaboratorioon sijoittui reilu 3 prosenttia ja hallintoon, tietohallintoon ja esikuntaan sijoittui yhteensä 16 prosenttia henkilöstöstä. Hallinto-osaston henkilöstöstä 45 prosenttia eli 141 htv toimi tietohallintotoiminnon tehtävissä.

Alla olevan vuodesta 2017 alkavan tarkastelujakson, jolloin tapahtui tehtävien- ja resurssiensiiro Tullista Verohallintoon, puolivälistä alkaen henkilömäärää kasvatti Iso-Britannian ero EU:sta 1.1.2021, pienimmän kannettavan maahantuonnin arvonlisäveron poistuminen 1.7.2021 ja ict-hankkeiden vahvistaminen lisärekrytoinnein. Jonkin verran muitakin rekrytoiteja tehtiin ja sisäisiä siiroja tapahtui myös Tullin yksiköiden välillä, mm. alkoholin verkkokaupan valvontaan ja Venäjän pakotevalvontaan palkattiin lisää henkilöuntaa ja itärajan rajanylityspaikkojen henkilöuntaa sijoitettiin tilapäisesti ja osin pysyvästikin muihin tehtäviin.

Vuoden kumulatiivinen toteuma	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	Osuus 2022
Tulli	1889,6	1858,9	1852,2	1928,7	1997,7	2027,8	138,3	
Pääjohtaja, esikunta, sisäinen tarkastus, edun- ja oikeudenvallvonta	13,0	15,4	16,2	13,0	10,8	10,3	-2,7	0,5 %
Ulkomaankauppa ja verotus	279,1	268,7	276,9	312,4	340,3	357,5	78,4	17,6 %
Valvonta	408,4	436,0	442,0	463,8	479,8	491,7	83,3	24,2 %
Tullilaboratorio	59,0	61,7	65,0	70,0	68,0	69,3	10,3	3,4 %
Hallinto	156,5	147,3	149,9	149,6	162,9	172,7	16,1	8,5 %
Tietohallinto	87,0	88,0	89,5	109,8	129,8	141,3	54,3	7,0 %
Toimipaikkaosasto	886,5	841,9	812,7	810,2	806,0	785,1	-101,4	38,7 %

Etätöön määrä Tullissa vuonna 2022 oli reilut 132 400 työpäivää, mikä oli keskimäärin 65 työpäivää per henkilötyövuosi suhteutettaessa etätöypäivien lukumäärä Tullin koko henkilötyövuositoteumaan. Etätöitä tehneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain oli puolestaan keskimäärin 784 henkilöä ja

heistä kukin teki keskimäärin 169 etätyöpäivää viime vuonna. Vertailun vuoksi vuonna 2022 oli kaikkiaan 253 arkityöpäivää sisältäen vuosilomat ja sairaus- ja muut poissaolot. Eniten etätöitä tehtiin suhteellisesti hallinto-osastolla (157 pv / htv) ja ulkomaankauppa- ja verotusosastolla (136 pv / htv). Alhaisimmat etätöiden osuudet olivat valvontaosastolla (58 pv / htv), Tullilaboratoriossa (18 pv / htv) ja toimipaikkaosastolla (5 pv / htv) johtuen tehtävien vaatimasta läsnäolosta toimipisteessä.

Vuodelle 2021 Tullin toimintamenomomentille 28.10.02 myönnettiin määrärahoja lisätalousarvioineen 193 923 000 euroa (195 176 000 euroa vuonna 2021). Nettomuutos selittyy pitkälti vuosittaisten lisätalousarvioiden eroilla, mm. vuoden 2021 neljännessä lisätalousarviossa myönnettiin 7,4 miljoonan euron kertaluonteinen rahoitus tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamiseen ja vuonna 2022 lisäbudjettien yhteismäärä oli 5,5 miljoonaa euroa käsittäen mm. alkoholin verkkokaupan valvonnan ja vaikutukset Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha oli 28,7 miljoonaa euroa, josta sidottujen ICT-hankkeiden ja laiteinvestointien osuus oli noin 15 miljoonaa euroa.

Tullin bruttomenot olivat 198,9 miljoonaa euroa, josta 59,2 prosenttia kohdistui henkilöstön palkkoihin sivukuluineen, 25,7 prosenttia ict-menoihin, 7,3 prosenttia toimitiloihin ja muihin menoihin 7,8 prosenttia.

Merkittäviä organisaatiomuutoksia ei tehty Tullissa viime vuonna.

1.2 TULOKSELLISUUS

Valtiokonttori on 10.11.2016 antanut toimintakertomuksen laatimisesta ohjeen (VK/948/00.00.01/2016). Tullin toimintakertomus on laadittu noudattaen valtiokonttorin ohjeen mukaista jäsentelyä; valtiovarainministeriön ja Tullin tulostavoitesopimus vuodelle 2022 ei täysin noudata valtiokonttorin ohjeen jäsentelyä, joten tulostavoitesopimuksen tavoitteet on sovitettu niitä parhaiten kuvaavan otsikon alle.

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulostavoitesopimuksen palvelukykyä ja laatua koskevat tavoitearvot vuodelle 2022 ja niiden toteumat on esitetty alla olevassa taulukossa.

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Tulliselvityksen asiakastyytyväisyys, yritysasiakkaat, asteikko 1-5, mitataan joka toinen vuosi (TAE)	-	3,7	-	Ei mitata 2022
Tulliselvityksen asiakastyytyväisyys, henkilöasiakkaat, asteikko 1-5 (TAE)	-	2,3	3,6	2,9. Henkilöasiakkaiden tuontitullauspalvelusta palautetta saadaan vain 0,5% kaikista asiointitapahtumista, joten arvosana heijastaa vain asiakkaiden murto-osan mielipidettä. 99,5% palvelua käyttävistä asiakkaista ei anna palautetta, joten voidaan olettaa, että palvelu toimii pääosin heidän odotusten mukaisesti.
Tullausjärjestelmien saatavuus, järjestelmät pois käytöstä enintään, tuntia (TAE)	60	201	58	43,18. Yksittäisten järjestelmien käytöstä poissaolotunnit yhteensä.
Tuomioistuimen muuttamien tullauspäätösten määrä enintään, kpl (TAE)	2	2	5	3
Oikaistujen päätösten osuus tuontiverotuksessa, %	2,7	0,64	2,2	0,58
Verojäämä enintään, % (TAE)	2,1	1,07	2	0,19
Tullirikosten selvittämistaso vähintään, %	89	91	89	79,6
Takaisin saatu rikoshyöty vähintään, miljoonaa euroa (TAE)	26	32,1	20	71,3
Kiireellisistä laboratorionäytteistä tutkittu tavoiteajassa, % (TAE)	-	61	81	67

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan osuvuus vähintään, %	29,7	27,5	23	27
Tavaraan kohdistuvat tarkastukset, osuma-% (TAE)	14,2	14,6	14	29,2
Matkustajatarkastusten osuvuus (%)	14,3	14,7	10	7
Ajoneuvo- ja kuljetusvälinetarkastusten osuvuus (%)	3,1	3,0	5	5,8

TAE = tavoite mukana talousarvioesityksessä vuodelle 2022

1.3 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisessä tulostavoitesopimuksessa vuodelle 2022 asetettiin seuraavat vaikuttavuustavoitteet Tullille.

Yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat TAE:n lukutavoitteet	Toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit ja alustavat tavoitteet TAE:n toimintamomentilla	Toteuma 2022
10. Verotus ja tulli	02. Tulli	
Verotulojen tehokas kertymä turvataan edistämällä veronmaksuynönteisyyttä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvonta uskottavasti	Verojäämä enintään 2,0 %	<p>Tullin verojäämä oli erittäin alhainen ollen 0,19% vuonna 2022 laskien edellisvuodesta ehkä yllättävänkin paljon, sillä maahantuonnin arvonlisäverotuksen suurasiaikkaiden siirryttyä Verohallintoon Tullille jäi pienasiakkaat, joiden kohdalla verojäämäriski on suurempi kuin vakiintuneiden maahantuontia harjoittavien yritysten.</p> <p>Asiakaspuheluiden määrä väheni viime vuonna 38% edellisvuodesta, mitä selittää 1.7.2021 tapahtuneen maahantuonnin pienimmän kannettavan arvonlisäveromäärän poistumisesta johtunut kasvu asiakasneuvonnan kysynnässä ja tilanteen tasaantuminen päättyneen vuoden aikana. Samoin neuvonta- ja asiakastukipalveluiden odotusaika lyheni edellisvuodesta noin 2 minuuttiin ja 10 sekuntiin (2021: 3 minuuttia ja 10 sekuntia) samasta syystä johtuen.</p>
Harmaan talouden torjuntaa tehostetaan ja verovajetta supistetaan kehittämällä verotustoimintoja, tehostamalla valvontaa ja parantamalla yhteistyötä viranomaisten välillä		<p>Merkittävimmät Tullin toimintaan vuonna 2022 vaikuttaneet toimintaympäristön muutokset liittyivät Ukrainan sotaan ja sen aiheuttamiin kerrannaisvaikutuksiin. Venäjälle ja Valko-Venäjälle asetetut laajat EUn pakotteet ja näiden kansalaisten maahantulo rajoitukset ovat muuttaneet merkittävällä tavalla rajat ylittävää tavarakauppaa ja liikennevirtoja, mikä on vaikuttanut myös pakotteiden valvonnan kohdentamiseen Tullissa.</p> <p>Tulli vastaa osaltaan pakotesäätelyn toteuttamisesta ja on suunnannut olennaisesti analyysi-, tiedustelu- ja valvontaresurssia tehokkaan pakotevalvonnan toimeenpanemiseksi ja varmistamiseksi. Tulli toteuttaa osana EUn tulliliittoa EUn yhteistä riskianalyysiä, jolla asetetut pakotteet pyritään toteuttamaan tehokkaasti. Pakotesäätelyrikkomusten liittyvien säännöstelyrikkomusten lukumäärä nousi vuonna 2022 Tullissa merkittävän korkealle tasolle aikaisempiin vuosiin verrattuna. Osaltaan liikennevirtoihin ja näiden valvontaan vaikutti myös koronapandemiaan liittyneiden matkustusrajoitteiden asteittaiset muutokset ja poistuminen.</p> <p>Harmaan talouden tehokas torjunta liittyy keskeisesti Tullin eri toimintoihin ja sitä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Aktiivinen viranomaisyhteistyö ja tietojenvaihto varmistavat kokonaisvaltaisen lähestymistavan harmaan talouden eri ilmiöiden tunnistamisessa sekä torjunnassa. Myös kansainvälinen viranomaisyhteistyö, tietojenvaihto ja toiminnan kehittäminen ovat keskeisessä roolissa osana Tullin harmaan talouden torjuntaa, joka kohdistuu rajat ylittävään rikollisuuteen.</p>

Yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat TAE:n lukutavoitteet	Toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit ja alustavat tavoitteet TAE:n toimintamenomomentilla	Toteuma 2022
10. Verotus ja tulli	02. Tulli	<p>Vuonna 2022 Tullissa jatkettiin valtioneuvoston periaatepäätökseen perustuvan, vuosia 2020-2023 koskevan kansallisen harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman hankkeiden toteutusta. Tullin kannalta keskeiset hankkeet toimenpideohjelmassa liittyvät Tullin yritystarkastustoiminnassa ja verohallinnon verotarkastustoiminnassa tarvittavien tietojen saamisen turvaamiseen alati digitalisoituvassa toimintaympäristössä sekä elintarvikepetosten torjunnan tehostamiseen yhteistyössä Ruokaviraston kanssa. Toimenpideohjelman puitteissa on myös kehitetty ja otettu käyttöön keskeisten harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan viranomaisten yhteinen resurssiseurantamalli, johon Tulli osallistuu.</p> <p>Vuonna 2022 Tulli aloitti yhteistyössä verohallinnon kanssa tehostetun valvonnan, joka kohdistuu ulkomaisista verkkokaupoista tilattavien ja Suomeen toimitettavien alkoholijuomien tuontiin. Tavoitteena on tehostetun valvonnan kautta vaikuttaa säännösten vastaisen toiminnan laajuuteen ja vähentää sen aiheuttamaa verovajetta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Projekti käynnistettiin kesällä 2022 ja tehostetut valvontatoimet aloitettiin marraskuussa. Tulli pidatti marras-joulukuun aikana yhteensä 23 alkoholierää (81 544,11 litraa), jotka on ilmoitettu Verohallinnolle jatkotoimenpiteitä varten.</p> <p>Tulli on osallistunut Tullin ja Verohallinnon yhteiseen hankkeeseen, jossa selvitetään Tullin ja Verohallinnon tarkastajien tarkastusoikeuksien ja toimivaltuuksien ajantasaisiamista. Hanke jatkuu edelleen v. 2023.</p> <p>Tulli on vastuuviranomaisena vastannut kansallisen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kehittämisestä, käyttöönotosta sekä ylläpidosta. Tulli otti Pajatso-järjestelmän käyttöön 11/2022 ja on ensimmäinen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää käyttävä toimivaltainen viranomaisena.</p> <p>Tulli on osallistunut sisäministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa valmisteluihin liittyen kansallisiin rahanpesun ja terrorismin torjunnan projekteihin sekä on osallistunut mm. FATF toimintaan.</p> <p>Tulli on nimetty harmaan talouden torjunnan strategiassa vuosille 2020-2023 hallitusohjelman mukaisesti vastuutahoksi elintarvikepetosten torjunnan kehittämiseen (4.1.f). Projekti on suoritettu Tullin ja Ruokaviraston yhteistyönä. Projekti päättyy nyky muodossaan maaliskuun 2023 lopussa.</p> <p>Vuoden 2022 aikana elintarvikepetosprojektissa on toteutettu Tullin ja Ruokaviraston yhteinen pilotti, jonka perusteella onnistuttiin yhdistämään eri viranomaisten osaaminen ja onnistuttiin tuottamaan uutta tietoa elintarvikkeisiin liittyvän rikollisuuden ehkäisemisestä ja paljastamisesta maan rajat ylittävän liikenteen osalta. Tulosten perusteella molempien organisaatioiden erityisosaaminen sekä tiedonvaihto Tullin, Ruokaviraston ja kuntien valvontaviranomaisten välillä lisää merkittävästi vaikuttavuutta elintarvikepetosten torjunnassa maan rajat ylittävällä tavaraliikenteessä.</p> <p>Tulliin on perustettu vuonna 2020 erillinen projektiryhmä koskien elintarvikeeturvallisuuden tehostamista, siihen liittyvien väärinkäytösten tunnistamista ja elintarvikerikollisuuden torjuntaa sekä paljastamista varten. Projektin tavoitteena on ollut tiivistää yhteistyötä elintarvikepetosten tunnistamiseen, torjuntaan sekä paljastamiseen liittyen, sekä elintarvikepetosten torjunta- ja paljastamisyhteistyön kehittäminen Tullin ja Ruokaviraston välillä maan rajat ylittävän tavaraliikenteen osalta.</p>

Yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat TAE:n lukutavoitteet	Toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit ja alustavat tavoitteet TAE:n toimintamomentilla	Toteuma 2022
10. Verotus ja tulli	02. Tulli	
Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä, nopeita ja edullisia	<ul style="list-style-type: none"> - Tulliselvityksen asiakastytyväisyys yritysasiakkaat, ei tavoitetta 2022 - Tulliselvityksen asiakastytyväisyys henkilöasiakkaat 3,6 (asteikko 1-5) - Tullausjärjestelmien saatavuus: järjestelmät pois käytöstä enintään 58 tuntia - Tuomioistuimen muuttamien tullauspäätösten määrä enintään 5 - Kiireellisistä laboratorionäytteistä tutkittu tavoiteajassa 81 % 	<p>Tulliselvityksen asiakastytyväisyystutkimus yritysasiakkailla toteutetaan joka toinen vuosi. Edellinen tutkimus tehtiin syksyllä 2021 kokonaisarvosanan oltua 3.7.</p> <p>Henkilöasiakkaiden asiakastytyväisyys oli 2,9 ja nousi edellisvuoden 2,3:sta selvästi. Kuitenkin henkilöasiakkaiden tuontitullauspalvelusta palautetta saadaan vain 0,5% kaikista asiointitapahtumista, joten arvostana heijastaa vain asiakkaiden murto-osan mielipidettä.</p> <p>Tullausjärjestelmien käytettävyys oli hyvällä tasolla järjestelmien ollessa pois käytöstä 43,18 tuntia.</p> <p>Tuomioistuimen muuttamien tullauspäätösten määrä oli 3 viime vuonna ja oikaistujen päätösten osuus tulliverotuksessa oli 0,58%. Tulliverotuksen oikeellisuus on siten hyvällä tasolla.</p> <p>Kiireellisistä laboratorionäytteistä pystyttiin tutkimaan 67% tavoiteajassa. Osuus kasvoi edellisvuoden 61%:sta mutta jäi silti alle tavoitteen.</p>
Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.	<ul style="list-style-type: none"> - Takaisin saatu rikoshyöty vähintään 20 milj. euroa - Tavaraan kohdistuvat tarkastukset, osuma-% 14% 	<p>Takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli 71,3 miljoonaa euroa ylittäen selvästi tavoitteen ja enemmän kuin tuplaantuen edellisvuodesta. Tavaraan kohdistuvien tarkastusten osumaprosentti oli 29,2%, mikä myös tuplaantui edellisvuodesta.</p> <p>Venäjä käynnisti laajamittaisen laittoman hyökkäyssodan Ukrainassa 24.2.2022 ja tämä sota heijastui laajasti logistiseen ketjuun. Venäjän sotatoimien johdosta EU asetti Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisia pakotteita, joilla oli laajat vaikutukset Suomen ja Venäjän väliseen kauppaan sekä liikenteeseen. Lisäksi näiden maiden kansalaisille on asetettu maahantulorajoituksia. Liikenne Venäjän vastaisella rajalla on laskenut noin 15 prosenttiin aiemmasta. Ukrainan sotaan liittyen Tullissa on täytäntöönpantu 9 pakotepakettia, joissa tavarapakotteet ovat olleet keskiössä mutta myös keskitytty fyysisiin rahakuljetuksiin.</p> <p>Lentoliikenne EU:n ja Venäjän välillä päättyi, kuten liikennöinti Venäjän ilmatilan yli. Vastaavasti Venäjän rajan ylittävä matkustajaliikenne raideliikenteessä päättyi sekä meriliikenteessä Venäjän lipun alla liikennöivien alusten saapuminen EU satamiin estettiin. Tavarapakotteet sekä liikenteeseen kohdistuneet rajoittavat toimet ja yritysten vetäytyminen Venäjän markkinoilta romahdutti Suomen ja Venäjän välisen tavarakaupan ja liikenteen. Liikenteen volyymin jyrkästä laskusta johtuen tarkastusmäärät ulkorajaliikenteessä laskivat kokonaisuudessaan tarkasteltuna merkittävästi. Kuitenkin tarkastusten tuloksena pakotevalvontaan kohdistuvien toimien määrä puolestaan kasvoi merkittävästi.</p> <p>Tulli valvoo toimeenpanevana viranomaisena pakotteita osana normaalia tullivalvontaa sekä tavaravirtojen riskianalyysin pohjalta, että suoraan tullitoimipaikoilla. Lisäksi Tulli avustaa EU:n pakotelistoilla olevien henkilöiden ja toimijoiden omaisuuden kartoittamisessa ja paikallistamisessa. Pakotteet ovat aiheuttaneet Tullille merkittävästi lisätyötä. Tulli-ilmoituksia on noussut käsittelyyn pakotteiden johdosta yli 20 000 kappaletta. Näistä n. 1 300 tapauksessa on tehty pakotteiden toimeenpanoon liittyvä kohdennettu fyysinen tavarantarkastus. Lisäksi kaksikäyttötuotteisiin liittyviä säännöstelyrikosepäilyjä oli 306 (aiempina vuosina 0-5/v).</p> <p>Tullin toimeenpaneman pakotevalvonnan painopiste on kaupalliseen liikenteeseen kohdistuvissa toimenpiteissä ja matkustajaliikenteen valvonnalla estetään osaltaan Venäjälle asetettujen pakotteiden kiertämistä. Tulli valvoo tehostetusti, julkisuuteen tiedotetulla tavalla,</p>

Yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat TAE:n lukutavoitteet	Toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit ja alustavat tavoitteet TAE:n toimintamenomomentilla	Toteuma 2022
10. Verotus ja tulli	02. Tulli	<p>liikennettä itärajalla estääkseen pakotteiden kiertämistä. Tulli tekee pakoteasioissa yhteistyötä muiden EU-maiden viranomaisten kanssa pakotteiden kiertämisen estämiseksi. Pakotevalvonta huomioidaan soveltuvin osin Tullin kaikissa prosesseissa. Tullissa on selvitelty mm. huvialusten kytkentöjä pakotelistalla oleviin henkilöihin, terästuotteiden maahantuontia, kaksikäyttötuotteiden sekä voitelu- ja moottoriöljyjen vientiä Venäjälle. Keväällä kartoitettiin myös tilannetta venäläisten omistamissa tullivarastoissa.</p> <p>Tulli on yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa toteuttanut turvallisuutta edistävää tuoteturvallisuusvalvontaa ja maahantuotavien elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden valvonnassa joka neljännessä tuotteessa todettiin määräysten vastaisuutta. Havainto vastaa edellisvuosia. Nähdään terveysturvallisuuden edistämiseksi hyödylliseksi lisätä entisestään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa, jotta kaikkiin ilmiöihin voidaan puuttua tehokkaasti ja estää vaarallisten tuotteiden pääsy kuluttajille. Esimerkiksi petoksellisuuden valvonnassa yhteistyö muiden viranomaisten kanssa on erittäin tärkeää.</p> <p>Tulli ja Tukes toteuttivat syksyllä 2022 yhdessä joului- ja kausivaloihin liittyvän valvontaprojektin. Valvontaprojektissa saatiin kohteita tarkastukseen ja tarkastuksessa ilmeni yksittäisiä puutteita tuoteturvallisuusmerkinnöissä.</p> <p>Tullissa on edelleen jatkettu tiivistä yhteistyötä muiden PTR-viranomaisten kanssa vakavan talousrikollisuuden sekä huumausainerikollisuuden ja muun järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa osallistumalla muun muassa HEV-alueen tiiviimpään viranomaisyhteistyöhön sekä poliisin kohdetorjuntamenettelyyn.</p> <p>Tulli on ollut aktiivisesti mukana PTR-rakenteen uudistustyössä. Muutoksen yhteydessä PTR-rikostiedustelun vanhat liikennemuotokohtaiset rikostiedusteluyksiköt lakkautettiin ja jatkossa PTR-rikostiedusteluyksiköitä ovat PTR-keskus sekä PTR-matkustajatietokeskus.</p> <p>Lisäksi Tulli on osallistunut muiden PTR-viranomaisten kanssa PTR-rikostorjunnan koordinaatioon, yhteisiin teknisiin hankkeisiin ja painopisteiden toteuttamiseen sekä edelleen valtakunnalliseen kohdetorjuntamenettelyyn. Erikseen sovitut kansalliset ja eurooppalaiset painopisteet on huomioitu rikostiedusteluun liittyvässä työssä.</p>

Tulostavoitesopimuksessa nimettiin myös alla olevat hankkeet, joilla tuetaan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tavoitteiden saavuttamista.

Hanke	Mihin tulossopimuksen tavoitteeseen liittyy	Toteuma 2022
Tulliselvityksen tietojärjestelmien kokonaisuudistus 2015 - 2025 (2022: kansallinen tuont 2,1, Edetään MASP2019 ja hankesuunnitelman mukaisesti. Edistetään saapumisen ja kansallisen tuonnin käyttöönottoprojekteja, joissa tehdään yksi iso käyttöönotto syyskuussa 2022. Edistetään viennin ja passituksen käyttöönottoprojekteja, joihin liittyen aloitetaan ko. projektien testausvaiheet tähtäimenä käyttöönotto vuoden 2023 alkupuolella. Tuetaan jo tuotannossa olevia osuuksia, mutta varsinaisia jatkokehitystöitä ei tehdä ellei lainsäädäntö edellytä tai tuotannossa havaita pikaista muutosta edellyttäviä tarpeita. Seurataan tekeillä olevan MASP2022 etenemistä ja arvioidaan mahdolliset vaikutukset hankkeeseen.).	Verotulojen tehokas kertymä. Verotuksen ja tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä, nopeita ja edullisia.	<p>Saapumisen ja kansallisen tuonnin osalta edettiin pääosin suunnitelmien mukaan, syyskuussa 2022 suunniteltu käyttöönotto siirrettiin kuitenkin tapahtuvaksi 5.11.2022.</p> <p>Saapumisen vaihe 2-projekti (lentoliikenne), joka tähtää Q1/2023 käyttöönottoon, eteni suunnitellusti.</p> <p>Passituksen ja Viennin osalta UTU-toimittajalla oli toimitusvaikeuksia (hlöresurssien määrä yms.) ja projektit etenivät hitaasti. Projektien aikatauluja pidennettiin ja ne eriytettiin siten, että passituksen uusi käyttöönotto-aikataulu on Q3/2023 ja viennin käyttöönotto Q2/2024. Projektit ovat vuoden 2022 aikana edenneet ja osia on jo testauksessa. Viivettä on kuitenkin edelleen, joten aikataulujen pitämiseksi on tutkittu mahdollisuutta karsia projektien sisältöä ensimmäisen käyttöönoton osalta. Viennin osalta komissiolta haettiin jatkoaikaa (MASP) Q2/2024 asti.</p> <p>Tuotannossa jo olevia osuuksia on tuettu ja käyttöönottoihin on otettu mukaan pakollisia jatkokehitystöitä tuotantohavaintojen pohjalta. Seuraavia tilattavia osuuksia valmisteltiin, erityisesti keskitettyä tuontia sekä kansallisen tuonnin viimeisiä osuuksia. Keskitetyn tuonnin osalta päätettiin jäädä odottamaan komissiolta tulevia tarkennuksia. Saapumisen vaiheen 3 (maa- meri- ja rautatie) tilauksen valmistelu aloitettiin.</p> <p>Hankkeeseen voi vaikuttaa MASP2022 julkaisun (mahdollisesti 03/2023) sisältö. Julkaisun jälkeen arvioidaan sen mahdolliset vaikutukset hankkeeseen.</p>
Salassa pidettävien tietojen turvallinen käsittely (2022).	Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta.	<ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittelyympäristöjen kehittämishanke käynnissä. - Sovelluskohtaiset siirtosuunnitelmat tehty ja hyväksytyt. - Tekniset ratkaisut ja testauksen suunnittelu etenevät.
Modernin teknologian ja uudenlaisen osaamisen vaatimien kyvykkyyksien rakentaminen (mm. tiedonkeruu ja analysointi, koneoppimiseen peruva riskianalyysi, poikkeavuuksien tunnistaminen, tekninen valvonta ja biometrinen tunnistaminen sekä sähköisen todisteaineiston hankinta ja tutkinta)	Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta. Harmaan talouden torjunta.	<p>Postiliikenteen automatisoitua tullaus- ja tarkastusprosessia on edelleen kehitetty vuoden 2022 aikana. Automatisointiin liittyvä tekninen toteutus on vielä viimeisteltävänä. Linjastouudistukseen liittyviä jatkokehitysprojeekteja edistetään edelleen vuoden 2023 aikana.</p> <p>Tullissa on edelleen kehitetty tiedustelun ja riskianalyysin toimintamalleja. Uusien teknologisten ratkaisujen kuten koneoppimiseen pohjautuvaan valvonnan suuntaamisen kehittämistä on edelleen edistetty. Toimintaympäristön muutosten aiheuttamien tarpeiden johdosta Tullin analyysi ja tiedustelu -toimintayksikössä on yhteistyössä ns. TKI-toiminteen kanssa laadittu hankesuunnitelma ja aikataulus riskimoottoriprojektin toteutukseen liittyen. Viimeksi mainitun projektin toteutusta on vuoden 2022 aikana aktiivisesti edistetty yhteistyössä komission kanssa. Hankkeet ovat pitkäkestoisia ja ulottuvat kuluvan vuoden lisäksi tuleville vuosille 2024-2026.</p>
Tullin ja Verohallinnon välinen tietojärjestelmäratkaisujen toteutusprojekti verotuksen ja valvonnan tarvitsemien tietojen turvaamiseksi molemmissa organisaatioissa	Verotulojen tehokas kertymä	Tullin ja verohallinnon väliseen yhteistyöhön tietojenvaihdon ja tietojärjestelmäyhteistyön alueella on osallistuttu tiiviisti. Konkreettisia toimia on tehty mm EMCS järjestelmän käyttöönoton aloittamiseksi Verohallinnossa vuoden 2023 alkupuolella sekä verotustietojen hakukäyttöliittymän käyttöönotto Tullissa. Edelleen osaston analyysi ja tiedustelu -toimintayksikön toimesta on osallistuttu viranomaisten yhteisen taktisen tason ICT yhteistyöryhmän toimintaan.

Hanke	Mihin tulossopimuksen tavoitteeseen liittyy	Toteuma 2022
Pankki- ja maksutilien rekisterin jatkokehitys	Harmaan talouden torjunta	<ul style="list-style-type: none"> - 15.9.2022 voimaantulleen lakimuutoksen aiheuttamat muutokset on toteutettu. - Tilirekisteriä on jatkoehitetty - Tulli alkoi käyttää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää 8.11.2022 (Pajatson kautta) - Koostavaa sovellusta on kehitetty, jotta kyselyt kaikille finanssialan toimijoille voidaan hoitaa yhden rajapinnan kautta (käyttöönotto 7.2.2023) - On osallistuttu jatkokehityksen esiselvityshankkeeseen, missä selvitetään mm. tilitapahtumien tuomista järjestelmään - Edistetty järjestelmän käyttöönottoa muissa toimivaltaisissa viranomaisissa

1.4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

Mittarit	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Taloudellisuusindeksi ¹⁾	88,5	100	99	112,7
Tuottavuusindeksi ²⁾	110,6	100	101	91,6
Maksullisen toiminnan kannattavuus (%)				
julkisoikeudelliset suoritteet	-5	-10	-10	-12
liiketaloudelliset suoritteet	14	14	7	2

¹⁾ Pienempi parempi.

²⁾ Suurempi parempi.

Tullin tuottavuus- ja taloudellisuuskehitys on laskettu perustuen Tullin toteutuneisiin HTV- ja suoritelmääriin sekä menoihin / kustannuksiin. Laskelmien perusvuodeksi (indeksi = 100) on otettu vuosi 2021.

Tuottavuuslaskelma perustuu keskeisimpiin suoritteisiin ulkomaankaupan sujuvuuden ja yhteiskunnan suojaamisen osa-alueilla. Näitä suoritteita on painotettu niiden vaatiman työajan suhteessa, jotta niistä on saatu vertailukelpoisia. Tuottavuusindeksi on laskettu jakamalla vuosittaiset suoritelmäärät HTV-kertymällä (suurempi indeksiluku on parempi) ja taloudellisuusindeksit jakamalla vuotuiset menot / kustannukset suoritelmäärällä (pienempi indeksiluku on parempi). Vertailuvuosi on 2021. Tuottavuus- ja taloudellisuusindeksit on esitetty laitostasolla.

Tuottavuusindeksi oli 91,6 alittaen selvästi valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulossopimuksen tavoitteen 101. Samoin taloudellisuusindeksi 112,7 alitti tulossopimuksen tavoitteen selvästi. Kummankin indeksi heikkenemiseen on vaikuttanut merkittävästi tulliselvityksen ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueiden suoritteiden määrän voimakas väheneminen johtuen ensin koronavirusepidemian aiheuttamasta ulkomaankaupan volyymin laskusta ja etenkin saapuneen ja lähteneen matkustajamäärän romahtamisesta edellisvuosina. Lisäksi helmikuun lopulla 2022 Venäjän hyökättyä Ukrainaan Venäjään on kohdistettu lukuisia pakotepaketteja, jotka ovat vähentäneet Venäjän vientiä ja tuontia merkittävästi ja luonnollisesti samalla myös mm. liikenne- ja tavaravirtaan tehtyjen tarkastusten määrä on vähentynyt. Samalla henkilötyövuosimäärä on kasvanut viimeiset kolme vuotta ja viime vuonna noin 30 htv:llä. Taloudellisuusindeksiin on vaikuttanut suoritelmäärän laskun ja palkkausmenojen 3,8 miljoonan euron kasvun viime vuonna kasvuun lähteneen inflaation aiheuttama kustannustason nousu.

Indeksilukuja tulkittaessa on huomattava, että ne voivat vaihdella vuosittain paljonkin sen mukaan, kuinka ulkomaankaupan volyymit ja niistä johtuvat suoritteet muuttuvat. Tullin HTV-määrä ei jousta nopeasti kuten eivät Tullin menotkaan, joten volyymin muuttuessa äkillisesti tuottavuus- ja

taloudellisuusindeksit voivat parantua tai heikentyä nopeastikin. Taloudellisuuslukua tulkittaessa Tullissa käynnistyneet isot tietojärjestelmähankkeet – tullausjärjestelmän uusiminen sidosjärjestelmään – lisäävät kustannuksia, mikä on taloudellisuusindeksiä heikentävä vaikutus huolimatta siitä, mihin suuntaan ulkomaankaupan volyymit muuttuvat tulevina vuosina.

Julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten suoritteiden kannattavuustavoitteet alittuivat viime vuonna johtuen yllättävän paljon kohonneista yksikkökustannuksista. Julkisoikeudellisen suoritteiden kannattavuus oli -12 prosenttia tavoitteen ollessa -10 prosenttia. Julkisoikeudellisen suoritteiden kannettu euromäärä myös väheni 27 prosenttia edellisvuodesta Venäjän kaupan vähenemisen vuoksi, erityisesti havupuutavaraerien terveystarkastustodistuksen kanto romahti sodan alkamisen jälkeen. Liiketaloudellisten suoritteiden kannattavuustavoite oli 7 prosenttia ja toteuma oli 2 prosenttia liiketaloudellisten suoritteiden tullessa pääosin Tullilaboratoriosta muille viranomaisille myymistä tutkimuksista ja Tullin asiakkaiden tutkintokoulutuksesta. Joidenkin yksittäisten Tullilaboratorion liiketaloudellisten suoritteiden vaatimaa työaikaa on nostettu kustannusvastaavuuslaskelmassa verrattuna aiemmin hinnoittelun pohjana käytettyyn työaikaan, mikä heikentää myös liiketaloudellisten kannattavuutta; on siis käytetty viimeisintä ja oletettavasti luotettavinta tietoa työajoista.

Vuoden 2023 alusta tuli voimaan päivitetty valtiovarainministeriön asetus Tullin maksullisista suoritteista ja siinä hintoja nostettiin merkittävästi edelliseen vuoden 2021 alusta voimaan tulleeseen asetukseen nähden; siitä huolimatta on mahdollista, että hintatasoa on tarkistettava uudelleen kesken uuden asetuksen kahden vuoden voimassaoloajan, jos inflaatio ja sen aiheuttama kustannustason nousu pysyy korkeana jatkossakin. Vuoden 2021 kannattavuuslukuja korjattiin taannehtivasti huomattaessa, että yhden tapauskohtaisesti hinnoiteltavan liiketaloudellisen suoritteen myyntitulot olivat mukana laskennassa mutta kustannukset eivät olleet ja julkisoikeudellisissa suoritteiden tuotoissa oli mukana viisumien myynti siitä huolimatta, että viisumien myynti ja hinnoittelu ei määräydy maksuperustelain mukaan vaan jäsenmaille yhteinen euromääräinen myyntihinta tulee suoraan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) 810/2009.

Menojen, tuottavuuden ja taloudellisuuden indeksiluvut 2018-2021 (vuosi 2021 = 100)				Tulosopimus
	2020	2021	2022	VM/Tulli
Menoindeksi	92,1	100,0	100,5	
Kustannusindeksi	94,4	100,0	104,4	
HTV-indeksi	96,5	100,0	101,2	
Painotettu suoriteindeksi	106,7	100,0	92,7	
Tuottavuusindeksi:				
Painotetut suoritteet / HTV	110,6	100,0	91,6	101
Taloudellisuusindeksi				
Menot /painotetut suoritteet	86,3	100,0	108,4	
Kustannukset/painotetut suoritteet	88,5	100,0	112,7	99

MAKSULLISEN TOIMINNAN KANNATTAVUUS

Osa-alueen nimi	Vuosi 2022 toteuma	Vuosi 2022 arvio	Vuosi 2021 toteuma	Vuosi 2020 toteuma
TUOTOT JULKISOIKEUDELLISET				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 189 075 €	1 834 009 €	1 636 736 €	1 669 343 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	-	-	-	-
Tuotot yhteensä	1 189 075 €	1 834 009 €	1 636 736 €	1 669 343 €
KOKONAISKUSTANNUKSET JULKISOIKEUDELLISET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 100 €	36 234 €	31 653 €	36 056 €
Henkilöstökustannukset	684 066 €	1 017 727 €	957 760 €	912 359 €
Vuokrat	76 253 €	105 177 €	99 218 €	95 485 €
Palvelujen ostot	269 621 €	350 785 €	349 113 €	342 440 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>22 772 €</u>	<u>33 516 €</u>	<u>22 132 €</u>	<u>73 270 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 073 811 €	1 543 439 €	1 459 877 €	1 459 610 €
Tukitoimintojen kustannukset	228 490 €	268 524 €	285 066 €	244 238 €
Poistot	55 019 €	71 489 €	73 488 €	67 582 €
Korot	0 €	0 €	0 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	-	-	-	-
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	283 510 €	340 012 €	358 554 €	311 820 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 357 321 €	1 883 452 €	1 818 430 €	1 771 430 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS JULKISOIKEUDELLISET				
Tuotot - kustannukset, euroa	-168 246 €	-49 442 €	-181 695 €	-102 088 €
Kustannusvastaavuus-%	88 %	97 %	90 %	94 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-6 611 €	-11 011 €	-5 452 €	-6 125 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN JULKISOIKEUDELLISET				
Tuotot - kustannukset, euroa	-161 636 €	-38 432 €	-176 243 €	-95 963 €
Kustannusvastaavuus-%	88 %	98 %	90 %	95 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Osa-alueen nimi	Vuosi 2022 toteuma	Vuosi 2022 arvio	Vuosi 2021 toteuma	Vuosi 2020 toteuma
TUOTOT LIIKETALOUDELLISET				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	102 260 €	42 800 €	69 986 €	52 374 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	-	-	-	-
Tuotot yhteensä	102 260 €	42 800 €	69 986 €	52 374 €
KOKONAISKUSTANNUKSET LIIKETALOUDELLISET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 572 €	732 €	1 087 €	972 €
Henkilöstökustannukset	50 116 €	19 817 €	31 778 €	23 570 €
Vuokrat	5 681 €	2 124 €	3 407 €	2 575 €
Palvelujen ostot	20 088 €	7 084 €	11 987 €	9 236 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>1 810 €</u>	<u>870 €</u>	<u>955 €</u>	<u>1 235 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	79 267 €	30 628 €	49 215 €	37 588 €
Tukitoimintojen kustannukset	17 024 €	5 423 €	9 788 €	6 587 €
Poistot	4 099 €	1 444 €	2 523 €	1 823 €
Korot	0 €	0 €	0 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	-	-	-	-
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	21 123 €	6 867 €	12 312 €	8 410 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	100 390 €	37 494 €	61 526 €	45 998 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS LIIKETALOUDELLISET				
Tuotot-kustannukset, euroa	1 870 €	5 306 €	8 459 €	6 376 €
Kustannusvastaavuus-%	102 %	114 %	114 %	114 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN LIIKETALOUDELLISET				
Tuotot - kustannukset, euroa	1 870 €	5 306 €	8 459 €	6 376 €
Kustannusvastaavuus-%	102 %	114 %	114 %	114 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Osa-alueen nimi	Vuosi 2022 toteuma	Vuosi 2022 arvio	Vuosi 2021 toteuma	Vuosi 2020 toteuma
TUOTOT YHTEENSÄ				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 291 335 €	1 876 809 €	1 706 721 €	1 721 717 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>
Tuotot yhteensä	1 291 335 €	1 876 809 €	1 706 721 €	1 721 717 €
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	22 672 €	36 966 €	32 740 €	37 028 €
Henkilöstökustannukset	734 181 €	1 037 545 €	989 539 €	935 929 €
Vuokrat	81 934 €	107 301 €	102 625 €	98 060 €
Palvelujen ostot	289 710 €	357 869 €	361 101 €	351 676 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>24 582 €</u>	<u>34 387 €</u>	<u>23 087 €</u>	<u>74 505 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 153 078 €	1 574 067 €	1 509 091 €	1 497 198 €
Tukitoimintojen kustannukset	245 514 €	273 947 €	294 854 €	250 825 €
Poistot	59 119 €	72 933 €	76 011 €	69 405 €
Korot	0 €	0 €	0 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	304 633 €	346 879 €	370 865 €	320 230 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 457 711 €	1 920 946 €	1 879 957 €	1 817 428 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Tuotot - kustannukset, euroa	-166 376 €	-44 137 €	-173 235 €	-95 711 €
Kustannusvastaavuus-%	89 %	98 %	91 %	95 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-6 611 €	-11 011 €	-5 452 €	-6 125 €
Tuotot - kustannukset, euroa	-159 765 €	-33 126 €	-167 783 €	-89 586 €
Kustannusvastaavuus-%	89 %	98 %	91 %	95 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Omakustannushinnoittelusta poikkeavat julkisoikeudelliset suoritteet

Tuettujen suoritteiden kokonaisalikate									
II Valmisteverotus									Yhteensä 0,00 €
Vero laji	Jakso	Kohta	Suoritteen nimi	Oma kustannus-hinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
5JO	2	1.1.1.	Valmisteverotusta koskeva ennakkoratkaisu: – joka on vaatinut tullilaboratorion tutkimuksen	664,92 €	500,00 €	-164,92 €	-33 %	0	0,00 €
5JO	2	1.1.2.	Valmisteverotusta koskeva ennakkoratkaisu: – joka ei ole vaatinut tullilaboratorion tutkimusta	513,80 €	350,00 €	-163,80 €	-46,8 %	0	0,00 €
5JO	2	1.2.1.	Muu verotusta koskeva ennakkoratkaisu: – kun kysymys on kaupallisesta toiminnasta	1 329,93 €	500,00 €	-829,83 €	-166 %	0	0,00 €
5JO	2	1.2.2.	Muu verotusta koskeva ennakkoratkaisu: – kun hakijana on yksityishenkilö eikä kysymys ole kaupallisesta toiminnasta	649,80 €	150,00 €	-499,80 €	-333,2 %	0	0,00 €
5JO	2	1.3.	Päätös olla antamatta ennakkoratkaisua	483,58 €	50,00 €	-433,58 €	-867,2 %	0	0,00 €

Ennakkoratkaisujen omakustannushintaa alhaisemman veloitusinnan perusteena on se, että on Tullin ja samalla Suomen valtion edun mukaista pyrkiä edistämään ennakkoratkaisujen pyytämistä epäselvissä tapauksissa. Tällä tavoin voidaan välttää resursseja kuluttavaa jälkikäteen tapahtuvaa selvitystyötä, jälkikantoja ja mahdollisesti myös oikeuskäsittelyjä, joista aiheutuu kustannuksia sekä valtiolle että asiakkaalle.

Toisaalta kyse on myös siitä, mitä asiakkailta voidaan kohtuudella veloittaa heidän pyrkimyksensä hakea ennakoita ratkaisua verotusta koskevaan ongelmaansa.

III Laboratorion suorittamat tutkimukset								Yhteensä	-6 610,92 €
Vero laji	Jakso	Kohta	Suoritteen nimi	Oma kustannus-hinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
5JO	3	1.1.3.	Elintarvikelainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	533,95 €	250,00 €	-283,95 €	-113,6 %	17	-4 827,12 €
5JO	3	1.2.3.	Kuluttajaturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	433,20 €	200,00 €	-233,20 €	-116,6 %	7	-1 632,42€
5JO	3	1.3.3.	Luonnonmukaisen tuotannon valvontalain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	533,95 €	250,00 €	-283,95 €	-113,6 %	0	0,00 €
5JO	3	1.4.3.	Maataloustuotteiden markkinajärjestelylain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	533,95 €	250,00 €	-283,95 €	-113,6 %	0	0,00 €
5JO	3	2.2.3.	Terveystarkastus unioniin tuotaville kasviksille: – ensimmäisestä alle 50 kg:n tavaraerästä	130,97 €	70,00 €	-60,97 €	-87,1 %	2	-121,94 €
5JO	3	2.2.4.	Terveystarkastus unioniin tuotaville kasviksille: – seuraavista alle 50 kg:n tavaraeristä	59,44 €	30,00 €	-29,44 €	-98,1 %	1	-29,44 €
5JO	3	2.5.1.	Uusintatarkastus kunnostustoimenpiteiden jälkeen sekä unionista että muualta tuotaville kasviksille – alle 50 kg:n erät, tai erät joissa vain pakkausmerkintäpuutteita	100,74 €	60,00 €	-40,74 €	-67,9 %	0	0,00 €

Tullilaboratorion suoritteissa on tutkimuskohteittain huomioitu pienille tuontierille alennettu tutkimushinta, jottei tutkimuksen hinta ole suhteeton tuontierän arvoon verrattuna. Tuontierän arvoksi on määritelty enintään 1 500 euroa.

1.5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISSUORITTEET

Tullin avainluvut	2020	2021	2022	Muutos %
Ulkomailta saapuneet matkustajat	6 796 652	5 420 086	13 374 525	146,76 %
Alusliikenteessä	3 370 952	3 110 078	6 414 910	106,26 %
Lentoliikenteessä	2 226 960	1 829 403	5 988 971	227,37 %
Juna- ja maantieliikenteessä (itäraja)	1 198 740	480 605	970 644	101,96 %
Ulkomailta saapuneet	1 122 229	1 170 550	1 072 335	-8,39 %
Laivat	20 037	20 700	20 645	-0,27 %
Lentokoneet	30 833	30 034	59 611	98,48 %
kuormatut kuorma-autot, kontit ja perävaunut	1 071 359	1 119 816	992 079	-11,41 %
Ulkomaankauppa	116 690	141 230	173 760	23,03 %
Tuonti (milj.€)	59 350	72 645	92 280	27,03 %
Vienti (milj.€)	57 340	68 585	81 480	18,80 %
Tullin kantamat verot (Luvut tuhatta euroa)	251 720	293 690	428 834	46,02 %
Tuonnin perusteella kannettavat verot	26 012	39 462	39 784	0,81 %
Valmisteverot	311	350	306	-12,59 %
Muut verot ja maksut ja sekalaiset tulot	85 374	97 323	165 437	69,99 %
Muille viranomaisille tilittävä kanto	752	722	435	-39,79 %
EU:lle tilittävät omat varat netto	139 272	155 833	222 873	43,02 %
Tulliselvitys ja verotus				
Kolmansien maiden	1 704 435	3 309 275	3 546 624	7,17 %
Tuontitullaukset	660 313	2 055 027	2 364 450	15,06 %
Vientitullaukset	1 044 122	1 254 248	1 182 174	-5,75 %
Sisäkaupan	224 029	214 450	183 507	-14,43 %
Tuonti-ilmoitukset	152 054	146 724	138 331	-5,72 %
Vienti-ilmoitukset	71 975	67 726	45 176	-33,30 %
Passitukset aloitetut/päätetyt	194 953	216 209	161 871	-25,13 %
- joista aloitettujen TIR-carnet osuus	5 448	3 049	910	-70,15 %
Yhteiskunnan suojaaminen				
Tietoon tulleet rikokset	6 641	5 402	6 482	19,99 %
Selvitetyt rikokset	5 913	4 927	5 157	4,67 %
Selvitysprosentti %	89 %	91 %	80 %	-12,72 %

Tullin avainluvut	2020	2021	2022	Muutos %
Tullilaboratorion tutkimat näytteet	11 236	11 531	11 518	-0,11 %

PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

Ulkomaankaupan ja verotuksen tehtäväalueella Tullin keräämien verojen ja maksujen määrä oli 428,8 miljoonaa euroa vuonna 2022. Vastaava luku vuonna 2021 oli 293,7 miljoonaa euroa (2020: 251,7 miljoonaa euroa). Muutos selittyy pitkälti EU:lle tilitettävien tullien määrän kasvulla, minkä taustana lienee pääosin muutokset kantopalkkioprosentissa, tuonnin toipuminen koronapandemiasta ja hintatason ja etenkin energian hinnan voimakas kasvu viime vuonna. EU:lle tilitettävien tullien määrä oli bruttosummana 297,2 miljoonaa euroa (2021: 205,3 m€), kantopalkkion määrä oli 74,4 miljoonaa euroa (2021: 49,5 m€) ja EU:lle tilitetty nettosumma oli 222,9 miljoonaa euroa (2021: 155,8 m€). Verotuoista 39,7 miljoonaa euroa kertyi maahantuonnin arvonlisäverosta sen pysyessä edellisvuoden tasolla. Väylämaksuja kertyi 51,7 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 7,1 miljoonaa euroa.

Kolmansien maiden tuontitullausten määrä kasvoi viime vuonna 15,1 prosenttia ollen 2,36 miljoonaa kappaletta (2021: 2,06 miljoonaa kpl, 2020: 660 313 kpl). Heinäkuun 2021 alusta poistunut pienin kannettava arvonlisäveron määrä on lisännyt voimakkaasti tuontitullausten määrää viime ja edellisvuonna, vaikka kasvu jäikin merkittävästi pienemmäksi kuin ennakoarvot mahdollisista Postin ja postikuriirien toimittamista vähäarvoisista lähetyksistä osoittivat. Joiltain osin kasvua selittänee myös tuonnin palautuminen koronapandemiasta. Viennin puolella kolmansien maiden vienti-ilmoitusten määrä sen sijaan laski 5,7 prosenttia ollen 1,18 miljoonaa kappaletta, mitä selittänee Venäjän ja Ukrainan välisen sodan vientipakotteet. Oikaistujen päätösten osuus tuontiverotuksessa oli alhainen, 0,58 prosenttia ollen edellisvuoden tasolla (0,64 prosenttia) mutta laski huomattavasti toissavuoden 2,7 prosentista, jolloin Tulli käsitteli oma-aloitteisesti suuren määrän virheellisen valuuttakurssitiedon sisältäneitä tuontitullauksia.

Tullin verojäämien osuus maksettavaksi määräytyistä veroista laski viime vuonna verojäämäprosentin ollessa tulliverotuksessa 0,19 prosenttia (2021: 1,1 prosenttia; 2020: 2,1 prosenttia, 2019: 0,4 prosenttia). Rekisteröityjen arvonlisäverovelvollisten verotuksen siirryttyä Verohallintoon epäsäännönmukaisten toimijoiden osuus tulliverotuksessa kasvoi ja heidän kohdallaan verojäämät on suurempi kuin vakiintuneilla yrityksillä; ennen tehtäväsiirtoa Tullin verojäämät olivat noin 1 - 2 promillen tasolla.

Tulliselvityksen yritysasiakkaiden asiakastyytyväisyyden kokonaisarvosana oli 3,7 asteikolla 1 – 5 edellisessä mittauksessa loppusyksyllä 2021. Mittaus tehdään joka toinen vuosi ja seuraavan kerran syksyllä 2023. Henkilöasiakkaiden tuontitullauspalvelusta saatavaa palautetta on seurattu nyt kahtena vuotena ja sen arvosana oli 2,9 viime vuonna asteikolla 1 – 5 (2021: 2,3). Henkilöasiakkaiden antaman palautteen kohdalla on kuitenkin huomattava, että heistä vain noin 0,5 prosenttia on antanut palautetta asiointinsa yhteydessä ja 99,5 prosenttia ei ole nähnyt olevan aihetta palautteelle, joten arvosanaa on tulkittava varovasti.

Viime vuonna odotusajat tullineuvonnassa, netti-ilmoittamisen tuessa ja sähköisen palvelukeskuksen yritysasiakkaiden tulli-ilmoittamisen tuessa lyhenivät selvästi edellisvuodesta, mikä selittyy pitkälti 1. heinäkuuta 2021 poistuneen pienimmän kannettava tuonnin arvonlisäveron aiheuttaman opastustarpeen tasaantumisella henkilöasiakkaiden tottuessa uuteen tilanteeseen. Viime vuonna alle kahdessa minuutissa kyettiin palvelemaan 43 prosenttia tullineuvonnan (2021: 16 prosenttia; 2020: 45 prosenttia), 67 prosenttia netti-ilmoittamisen (2021: 48 prosenttia; 2020: 65 prosenttia) ja 89 % sähköisen palvelukeskuksen yritysasiakkaiden (2021: 79 prosenttia; 2020: 91 prosenttia) puhelimitse tehdyistä yhteydenotoista. Kaikkien edellisten yhteydenottojen keskimääräinen odotusaika oli viime vuonna noin 2 minuuttia ja 10 sekuntia (2021: 3 minuuttia ja 10 sekuntia; 2020: yksi minuutti ja

52 sekuntia). Puhelujen määrä väheni viime vuonna 38 prosenttia edellisvuodesta pääosin samasta syystä.

Tullille tehtävien tulli-ilmoitusten käsittely on pitkälle digitalisoitua sähköisten ilmoitusten osuuden ollessa 100 % tuntumassa ja valtaosa ilmoituksista käsitellään alle tunnissa.

Tullissa on meneillään EU-lainsäädännön muutoksiin pohjautuva tulliselvitys- ja niitä tukevien tietojärjestelmien kokonaisuudistus, jonka tavoitteena on sataprosenttisesti sähköisesti tapahtuva asiointi EU:n alueella. Alun perin Multi Annual Strategic Plan (MASP 2016) velvoitti jäsenmaita ottamaan kaikki EU-lainsäädännön sisältämät toiminnot käyttöön vuoden 2020 loppuun mennessä. Useampien muutosten jälkeen nyt voimassa oleva MASP 2019 on lykännyt käyttöönottoja vaiheittain vuoden 2025 loppuun saakka. Vuoden 2018 syksyllä hankkeessa tapahtui ensimmäinen käyttöönotto tariffijärjestelmän tullessa käyttöön ja loppukevästä 2019 otettiin käyttöön tullivarastoinnin toiminnallisuudet. Tuonnin ensimmäisen vaiheen eli henkilöasiakkaiden tuontitullauspalvelun käyttöönotto tapahtui helmikuussa 2020. Maaliskuussa 2021 toteutui turvatietoilmoittamisen laajentuminen, huhtikuussa 2021 käynnistyi sanoma-asiakkaiden tuontitullaus ja heinäkuussa 2021 arvonnäköveron kantaminen myös vähäarvoisilta lähetyksiltä. Marraskuussa 2022 otettiin käyttöön väliaikainen varastointi ja kansallisen tuonnin uusia toimintoja (mm. yksinkertaistetut menettelyt, kuuleminen, oikaisun ja mitätöinnin muutokset ja tuonnilla aloitettavat erityismenettelyt).

Yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueella Tullin paljastamien rikosten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna ensimmäisen kerran yhdeksään vuoteen: vuonna 2022 Tulli paljasti yhteensä 6 482 rikosta (2021: 5 402 kpl). Rikosten määrään on vaikuttanut korona-ajan päätyminen ja matkustajaliikenteen kasvu, mikä on näkynyt lääkerikkomusten ja salakuljetusrikosten lisääntymisenä. Kokonaismäärän kasvussa näkyvät erityisesti myös Ukrainan sotaan liittyvät pakotteet: säännöstelyrikoksia paljastui yhteensä 306 kappaletta vuonna 2022, kun edellisvuonna niitä paljastui ainoastaan kaksi.

Vuonna 2021 Tulli takavarikoi huumeita 710 kiloa ja vuonna 2022 huumeita takavarikoitiin 1 382 kiloa, eli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Määrän lisääntyminen selittyy pääosin khatin takavarikkomäärän kasvulla; khatia takavarikoitiin 926 kiloa, määrä oli 650 kiloa enemmän kuin edellisvuonna.

Kokaiinia takavarikoitiin 2021 ennätysmäärä: noin 55 kiloa. Määrä oli suurin 12 vuoteen. Vuonna 2022 kokaiinin takavarikkomäärä oli hieman alle viisi kiloa – pienin määrä viiteen vuoteen.

Amfetamiinin takavarikkomäärät ovat olleet viime vuosina nousussa, ja 2022 amfetamiinia takavarikoitiin 86,5 kiloa, mikä oli suurin määrä kuuteen vuoteen. Hasista takavarikoitiin noin 12 kiloa, joka oli kolminkertainen edellisvuoteen verrattuna. Marihuanaa takavarikoitiin noin 318 kiloa (2021: 261 kiloa). Ekstaasia takavarikoitiin vähän yli 40 000 tablettia, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän.

Huumelääkkeitä takavarikoitiin jälleen edellisvuotta enemmän, suuntaus on ollut sama viimeiset viisi vuotta. Vuonna 2022 takavarikkomäärä oli 503 610 kappaletta, noin 70 000 enemmän kuin edellisvuonna.

Niin lääkkeiden kuin huumelääkkeidenkin maahantuonnissa merkittävässä asemassa on postiliikenne, minkä merkitys korostui varsinkin korona-aikana.

Lääkeaineita takavarikoitiin lähes 356 000 kappaletta. Määrä on yli 1,2 miljoonaa kappaletta vähemmän kuin edellisvuonna. Ero selittyy vuonna 2021 tehdyllä yhdellä suurella takavarikolla. Lääkerikosten määrä puolestaan oli suurempi kuin edellisvuonna, paljastuneita lääkerikoksia oli 1 330 kappaletta.

Dopingtakavarikot olivat hieman alle 25 000 tablettia tai ampullia (2021: n. 21 600). Dopingrikosten määrä oli kuitenkin lievässä kasvussa edellisvuoteen verrattuna eli 292 kappaletta. Törkeitä tekemuotoja näistä oli 24 kappaletta.

Vuonna 2022 Tulli paljasti 582 veropetosta (2021: 568 kpl), joista törkeitä veropetoksia oli 122. Veropetosten määrän voi olettaa lisääntyneen matkustajaliikenteen rajoitusten poiston vuoksi, erityisesti lievien tekemuotojen osalta.

Nuuskaa takavarikoitiin vuonna 2021 aikana 9 100 kiloa, mikä oli historian korkein. Vuonna 2022 takavarikoidun nuuskan määrä oli alle puolet siitä eli 4 460 kiloa. Savukkeita Tulli puolestaan otti haltuun rikosasioissa 1,19 miljoonaa kappaletta. Määrä oli hieman yli 0,5 miljoonaa kappaletta enemmän kuin edellisvuonna, mutta silti vuosien 2021 ja 2022 haltuunottomäärät ovat olleet pienimmät 15 vuoteen.

Paljastuneiden rikosten selvittämistaso oli 79,6 % vuonna 2022 (2021: 91 %). Selvittämistaso oli vuonna 2022 pitkän aikavälin toteutuman tasolla.

Tullirikostorjunnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus on ollut nousussa ja nyt vuonna 2022 summa oli 106,04 miljoonaa euroa, mikä oli yli kaksinkertainen kahden vuoden takaiseen määrään verrattuna. Vuosi sitten 2021 summa oli 70,26 miljoonaa. Suurin osa summasta eli 71,3 miljoonaa euroa muodostui takaisin saadusta rikoshyödystä. Talousrikostorjunnan vaikuttavuusmittareista suurin osuus oli tutkittujen rikosjuttujen aiheuttamat vahingot, joiden määräksi vuonna 2022 tuli 8,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 kiireellisistä laboratorionäytteistä tutkittiin tavoiteajassa 67 %, mikä on 82 % asetetusta tavoitteesta (81 %). Vuoden aikana parannettiin näyteprosessin sujuvuutta ja veloitettiin asiakkaita toimittamaan tutkimuksiin tarvittavat dokumentit nopeammin. Tavoiteajan saavuttamiseen vaikuttaa lisäksi alihankinnan käyttö, vaatimusten vastaisten tuotteiden määrä sekä eräät pitkäkestoiset tutkimukset. Kiireellisten näytteiden läpimenoaika parani edellisvuodesta (v. 2021 61 %).

Tullilaboratoriossa vuoden 2022 aikana tutkittujen laboratorionäytteiden ja tehtyjen kasvisten tarkastusten tavoite saavutettiin (13 016). Tullilaboratorio tutki kaikkiaan 11 518 näytettä, joista tehtiin yli 30 000 laboratoriotutkimusta ja asiakkaille annettiin yli 735 000 tulosta. Tutkittujen laboratorionäytteiden (2021: 11447), tehtyjen tutkimusten (2021: 27 000) ja asiakkaille annettujen tulosten määrä kasvoi edellisvuodesta (2021: 700 000).

Kaikista laboratoriotutkimuksista viisi prosenttia liittyi Tullin ulkopuolisiin tutkimuksiin, yksi prosentti liittyi liiketaloudellisiin tutkimuksiin muille viranomaisille ja neljä prosenttia Keskusrikospoliisille annettuihin tutkimuspalveluihin.

1.6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Yhteiset henkilöstövoimavarojen mittarit

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Henkilötyövuodet (sis. yli- ja lisätyöt sekä varallaolon)	1 944	2 014	1 980	2 043
Työtyytyväisyys (VMBaron kokonaisindeksi Y, asteikko 1-5)	3,51	3,63	3,65	3,69
Sairauspoissaolot (työpv/htv)	11,3	10,1	10,8	13,0
Johtajuusindeksi (VMBaro)	3,35	3,48	3,5	3,55
Suoraan pääjohtajan alaisten johtajien johtamissopimusten osuus, %	-	100 %	100 %	100%
Monipaikkaisesti rekrytoidun henkilöstön osuus kaikista rekrytoiduista vuoden aikana, % (seurantamittari)	-	11	8	19
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä (VMBaro 5.5.)	3,65	3,89	3,9	4,00

Valtion yhteisten HR-tavoitteiden mittarit

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Strateginen henkilöstösuunnittelu (1-5), itsearviointi	-	3,5	3,5	3,5
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro 4.1)	3,79	3,93	3,8	3,99
Henkilökierrossa olleiden määrä, osuus henkilöstöstä (%)	-	0,4	0,6	1,1
Työnantajakuva ja arvot (keskiarvo VMBaron kohdista 8.2-8.4)	3,95	4,06	4,1	4,1

* Strateginen henkilöstösuunnittelu, itsearviointi:

5 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista sekä osa johtamisprosesseja toimien johdon käytännön työkaluna toiminnan suunnittelussa

4 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista

3 = viraston henkilöstösuunnittelu on strategista

2 = virastolla on henkilöstösuunnitelma

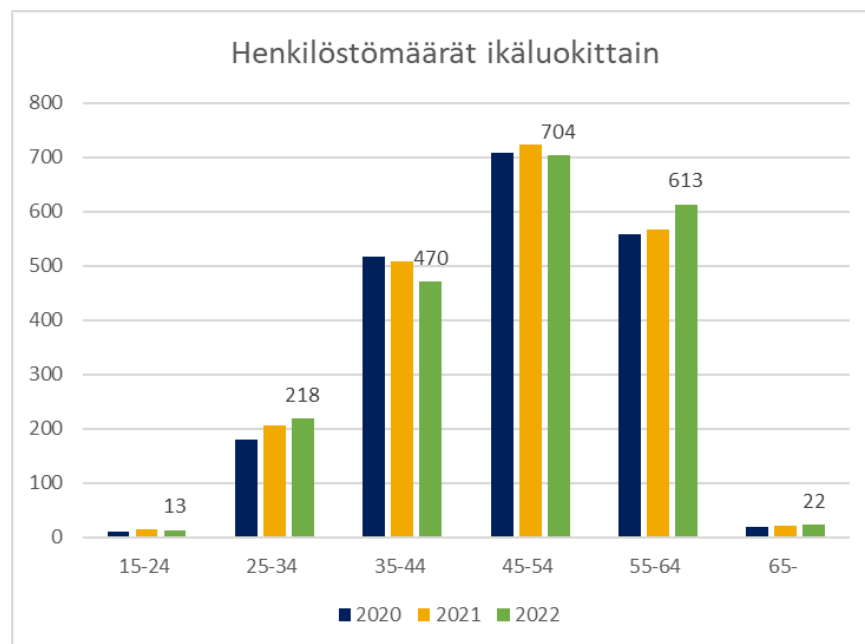
1 = virastolla ei ole henkilöstösuunnitelmaa

Henkilöstömäärä, rakenne ja kulut

Tullissa työskenteli vuoden 2022 lopussa yhteensä 2 040 henkilöä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 46 prosenttia. Todellisia työpanoksia mittaava henkilötyövuosimäärä oli 2 043 sisältäen yli- ja lisätyöt sekä varallaolon. Henkilötyövuosimäärä kasvoi 1,4 % edellisestä vuodesta. Yli- ja lisätöiden sekä varallaolon määrä oli 15 henkilötyövuotta.

Henkilöstömäärä	2020	muutos-%	2021	muutos-%	2022
Henkilöstön lukumäärä	1991	2,4 %	2038	0,1 %	2040

Tullilaisten keski-ikä vuonna 2022 oli 48,6 vuotta. Henkilöstöstä 66 prosenttia oli vuoden lopussa vähintään 45-vuotiaita. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 45-54 -vuotiaat, joita oli henkilöstöstä 35 prosenttia.

Koulutustasoindeksi vuonna 2022 oli 4,8. Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneita oli 42,3 prosenttia henkilöstöstä vuoden lopussa. Koulutuspanostus oli 9,3 työp/htv.

Koulutustasoindeksi	2020	2021	2022
naiset	4,9	5,1	5,1
miehet	4,5	4,5	4,5
Yhteensä	4,7	4,8	4,8

Koulutustasoindeksissä käytetään kuutta koulutusasteluokkaa: perusastetta, keskiastetta, alinta korkea-astetta, alemmaa ja ylempää korkeakouluastetta ja tutkijakoulutusastetta. Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Lähes kaikki tullilaiset, 93 % henkilöstöstä, työskentelivät virkasuhteessa. Määräaikaisia palvelussuhteita oli vuonna 2022 yhteensä 5,8 % kaikista palvelussuhteista. Osa-aikaisesti työskenteli 4,4 % henkilöstöstä. Tullin lähtövaihtuvuus vuonna 2022 oli 5,0 %, joka on 0,7 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna.

Määräaikaiset	2020	%-osuus	2021	%-osuus	2022	%-osuus
hlömäärä	54	2,7 %	81	4,0 %	118	5,8 %
naiset	36	1,8 %	46	2,3 %	56	2,7 %
miehet	18	0,9 %	35	1,7 %	62	3,0 %

Palvelussuhteet	2020	%-osuus	2021	%-osuus	2022	%-osuus
kokoaikaiset	1894	95,1 %	1949	95,6 %	1950	95,6 %
osa-aikaiset	97	4,9 %	89	4,4 %	90	4,4 %

Sairauspoissaolojen lukumäärä vuonna 2022 oli 26 286 työpäivää. Tullilainen oli sairauden takia poistosta keskimäärin 13 työpäivää, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 10,1.

Työhyvinvointi	2020	2021	2022
Työtyytyväisyys	3,51	3,63	3,69
Sairauspoissaolot työp/htv	11,3	10,1	13,0
Lyhyet 1-3 pv sairauspoissaolot (työp/htv)	2,8	2,6	3,6
Sairaustapauksien lkm	4243	4035	5968
Työterveyshuolto eur/htv	504	532	518
Terveysprosentti	22,9	32,4	14,2

Tahti-järjestelmään Kieku-järjestelmästä siirtyneissä tiedoissa vuosina 2020 - 2022 on havaittu virheellisyyksiä sairauspoissaoloihin liittyvissä tiedoissa, jonka vuoksi näiden osalta on käytetty suoraan Kiekusta saatavia tietoja.

Vuonna 2022 Tullin kokonaistyövoimakustannukset olivat 120,4 milj. euroa. Palkkasumma oli 98,8 milj. euroa. Tehdyn työajan palkkojen osuus oli 73,8 % palkkasummasta. Välilliset

työvoimakustannukset, jotka sisältävät muun muassa loma-ajan palkat, lomarahat, koulutusajan palkat, sairausajan palkat jne., olivat 47,5 milj. euroa. Henkilötyövuoden hinta oli 59 466 euroa nousten edellisestä vuodesta 2,3 %.

Työvoimakustannukset	2020	2021	2022
Tehdyn vuosityöajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta (%)	78,8 %	78,5 %	75,9 %
Kokonaistyövoimakustannukset milj.eur	108,7	116,1	120,4
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	77,0 %	76,7 %	73,8 %
Välilliset työvoimakustannukset milj.eur	38,9	42,2	47,5
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista (%)	55,8 %	57,2 %	65,3 %
Henkilötyövuoden hinta eur	56 526	58 144	59 466

1.7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

RAHOITUKSEN RAKENNE JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tullin toimintamenojen momentin 28.10.02 talousarviokehys vuodelle 2022 oli 193 323 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 28 978 684 euroa. Tullin nettomenot olivat 193 537 403 euroa summan ollessa 953 377 euroa suurempi kuin edellisvuonna. Vuodelle 2023 siirtyi määrärahaa 28 764 281 euroa.

Vuonna 2022 henkilöstömenot kasvoivat 3,8 miljoonaa euroa, ict-menot pysyivät likipitään edellisvuoden tasolla, laiteinvestoinnit vähenivät reilut 2 miljoonaa euroa ja vuokramenot kasvoivat vajaat miljoona euroa. Viime vuonna koronapandemian myötä huomattavan alas vajonneet matkamenot toipuivat 1,6 miljoonaan euroon ollen kuitenkin edelleen noin miljoona euroa vähemmän kuin ennen koronapandemian alkua.

Tullin nettomenot jakautuivat suhteellisesti niin, että suurimmista menolajeista palkkamenot olivat 60,8 prosenttia, ict-menot ilman palkkamenoja 26,4 prosenttia ja toimitilamenot 7,5 prosenttia.

28.10.63.2 Takaisin maksetut verot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 1 000 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 170 837 euroa, mikä oli huomattavasti edellisvuotta vähemmän johtuen tällöin Euroopan komissiolle tehdystä 2 092 684 euron ehdollisesta maksusuorituksesta viivästyskorkojen kertymisen katkaisemiseksi odotettaessa EU-tuomioistuimen kannanottoa jäsenmaiden taloudelliseen vastuuseen eräistä Euroopan Yhteisöön tuoduista tekstiilituotteista kantamatta jääneistä tuontitulleista, mistä komissio lähetti keväällä 2021 ilmoituksen ja tilastoanalyysiin perustuvan maksupyynnön jäsenmaille. EU-tuomioistuin on antanut ratkaisunsa ja Suomi odottaa komission sen mukaisesti päivittämiä laskelmia olettaen ollessa, että vaadittava pääomasumma on jonkin pienempi kuin tehty ehdollinen maksusuoritus.

28.10.95.1 Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 200 000 euroa. Tulli käytti määrärahaa 13 377 euroa.

Tulomomentille 12.28.92 Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot arvioitiin kertyvän tuloja 47 900 000 euroa. Toteutuma oli 74 447 737 euroa. Voimakkaan kasvun taustana lienee muutokset kantopalkkioprosentissa, tuonnin toipuminen koronapandemiasta ja hintatason voimakas kasvu viime vuonna

Tulomomentille 12.28.99 Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot kertyi tuloja 46 629 408 euroa viime vuonna määrän muodostuessa lähes täysin kesällä 2022 Tullin myymistä valtiolle menetetyksi tuomituista virtuaalivaluutoista. Vuonna 2021 tuloja oli 213 842 euroa.

Tulomomentilla 12.39.01 Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista Tullin kanto oli 1 269 108 euroa (2021: 1 446 872 euroa).

Tulomomentille 12.39.02 Verotukseen liittyvät korkotulot kertyi 427 492 euroa vuonna 2022 (2021: 395 858 euroa).

TUOTTO- JA KULULASKELMA

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 80 123 227 euroa, mikä on 29,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena kasvun selittyessä perinteisten omien varojen kantopalkkion kasvulla. Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 1,5 miljoonaa euroa, joista liiketaloudellisten suoritteiden kate oli 2 prosenttia ja julkisoikeudellisten suoritteiden kate oli – 12 prosenttia; liiketaloudellisen suoritteiden osuus kokonaismäärästä oli 102 000 euroa.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 188 731 275 euroa, mikä on 8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Suurin kuluerä olivat henkilöstökulut 118 513 200 euroa, mikä on 2,9 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui sekä valtionhallinnon sopimista palkkamuutoksista, että henkilöstön määrän kasvusta noin 30 henkilötyövuodella. Vuokrakulut olivat 12,8 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuodesta 932 873 euroa. Palvelujen ostot

olivat 46 670 323 euroa, mikä on 3,8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Määrästä valtaosa on ict-palveluhankintoja. Valmistus omaan käyttöön sisältää itse valmistettujen tietojärjestelmien kustannukset, jotka on laskettu kuhunkin järjestelmään käytetyn työajan ja henkilöiden palkkakustannusten perusteella. Valmistus omaan käyttöön oli 4 114 870 euroa. Ostot aineista, tarvikkeista ja tavaroista tilikauden aikana vähenivät edellisvuodesta 247 957 euroa ollen 3 550 898 euroa. Poistojen osuus oli 7 637 713 euroa summan ollessa 286 398 euroa edellisvuotta suurempi.

Rahoitustuotot ja –kulut olivat nettomääräisesti yhteensä 68 394 euroa (edellisvuonna 70 901 euroa) rahoitustuottojen ollessa 83 853 euroa ja rahoituskulujen 15 460 euroa.

Satunnaiset tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti 35,8 miljoonaa euroa positiivinen määrän johtuessa lähes täysin virtuaalivaluuttojen myyntituloista.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista olivat yhteensä 82 545 960 euroa, mikä on 7,7 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Kasvu selittyy verojen ja veronluonteisten maksujen kertymän noin 7 miljoonan euron kasvulla.

TASE

Tullin taseen loppusumma on 98 477 887 euroa, mikä on 3,3 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Taseen vastaavaa summasta 73 miljoonaa euroa muodostuu käyttöomaisuudesta ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden määrä kasvoi 11,2 miljoonaa euroa edellisvuodesta ja joiden suurimmat erät ovat aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat muut pitkävaikutteiset menot 31 391 447 euroa (2021: 14 939 925) ja ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat 31 631 061 euroa (2021: 38 026 238 euroa). Vaihto- ja rahoitusomaisuuden suurin erä on muut lyhytaikaiset saamiset 23,8 miljoonaa euroa, joka muodostuu lähes täysin tullisaatavista. Viime vuonna taseessa näkyi rahoitusomaisuusarvopapereina valtiolle menetetyksi tuomittujen virtuaalivaluuttojen kirjanpitoarvo 10,8 miljoonaa euroa, joka poistui taseesta viime kesän realisointien jälkeen.

Taseen vastattavissa oleva vieras pääoma 100,2 miljoonaa euroa muodostuu pääosin edelleen tilitettävistä eristä 52 miljoonaa euroa, siirtoveloista 22 miljoonaa euroa ja ostoveloista 11,4 miljoonaa euroa. Suurin erä on edelleen tilitettävät erät, joka muodostuu suurimmaksi osaksi EU:lle tilitettävistä varoista. Siirtoveloissa on mukana suurena eränä lomapalkkavelat.

Tulli täsmäytti taseeseen tase-erittelyt passitukseen ja muihin tullimenettelyihin liittyvistä käteisvakuuksista ja Traficomien puolesta myydyistä siirtoluvista- ja vakuutuksista. Käteisvakuuksien tili täsmäytettiin erikseen selvitettyyn Tullin hallussa olevien yksittäisten käteisvakuuksien määrään ja Traficomien puolesta kannetut siirtoluvat ja –vakuudet täsmäytettiin Traficomien joulukuulta lähettämään laskuun. Tullivelkojen selvittelytilin saldo eroaa 46 585,12 euroa veroreskontran mukaiseen saldoon kohdistamattomista tai palauttamista odottavista maksuista. Tilinpäätösasiakirjan allekirjoittamisen aikaistuminen maaliskuun puolivälistä helmikuun viimeiseksi päiväksi ja aiemman ns. eurotilinpäätöksen aikaistuminen helmikuun puolivälistä tammikuun loppupuolelle Palkeitten tilinpäätösaikataulujen mukaisesti ovat johtaneet siihen, että tase-erittelyjen ja substanssijärjestelmien väliseen täsmäyttämiseen käytettävissä oleva aika on lyhentynyt merkittävästi ja kaikkia selvittelyjä ei ole ehditty tehdä. Päätyneenä vuotena Tullilla on käytössä EU:n siirtymäajoista johtuen sekä vanha veroreskontra että vastikään käyttöön otettu uusi Massi-reskontra, jossa on otettu huomioon täsmäytysmenettelyiden vaatimukset aiempaa veroreskontraa täsmällisemmin.

Tullin hallussa oli 90,8 bitcoinia 31.12.2022 odottamassa lainvoimaista tuomioistuimen päätöstä niiden mahdollisesta menettämisestä valtiolle rikoshyötynä tai palauttamisesta takaisin. Niiden arvo vuoden 2022 lopussa oli noin 1,4 miljoonaa euroa. Bitcoinien lisäksi Tullin hallussa oli arvoltaan pieniä määriä muitakin virtuaalivaluuttoja vuoden 2022 lopussa. Tulli valitsi viime loppukeväänä kaksi välittäjää huolehtimaan lainvoimaisen tuomion omaavien virtuaalivaluuttojen realisoinnista.

1.8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA 2022

Tullin johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä, asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen ja riittävä varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Tullin johtoryhmä on arvioinut viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä kehittämistarpeita. Johdon arvioinnissa on käytetty valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista sisäisen valvonnan arviointikehikkoa (2018), Tullin EFQM – arviointimenetelmää sekä Tullin riskienhallintapolitiikan mukaista riskikehystä. Tullin osastojen ja niiden yksiköiden loppuvuonna 2022 tekemät riskiarvioinnit on koottu yhteen ja keskeisimmät johtopäätökset on ennen Tullin johtoryhmän käsittelyä esitelty ja keskusteltu osastojen ja Tullilaboratorion johtoryhmissä.

Arviointien perusteella Tullin strategiset riskit 2022 ja lähivuosina ovat:

- Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan aiheutuvat mahdolliset hallitsemattomat toimintaympäristön muutokset.
- Tullin tehtävien hyvä toteuttaminen vaikeutuu, ellei jatkossa kyetä toteuttamaan resurssikohdennuksia tarkoituksenmukaisella tavalla määrärahojen puitteissa.
- Henkilöstörakenne ja osaaminen eivät tue toiminnan tuloksellisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä, ellei mm. kyetä hyödyntämään tiedossa olevaa eläkepoistumaa ennalta asetettujen prioriteettien mukaisesti.
- Tietojärjestelmien ja työvälineiden puutteet tai puuttuminen kokonaan haittaavat toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta osassa tehtävistä.
- Valmius- ja jatkuvuussuunnittelun tilanne / keskeneräisyys.

Arviointien perusteella Tullin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on toiminnan laajuuteen nähden asianmukaisesti järjestetty.

1.9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Vuonna 2022 Tulliin kohdistuivat seuraavat ulkoisten arvioijien tekemät arvioinnit.

- Euroopan komissio suoritti perinteisten omien varojen tarkastuksen Suomessa etätarkastuksena keväällä ja syksyllä 2022 tulematta paikalle Suomeen. Tarkastuksen aiheina oli avoimet B-tilillä olevat tullivelat. Komissio ei ole vielä toimittanut tarkastusraporttiaan tarkastuksesta.
- EU-rahotteisiin hankkeisiin kohdistui seuraavat tarkastukset:
  - ENI-CBC Kotka 28.10.2022, tarkastajana BDO, havaintona rengaskoneen ja ilmakompressorin hankinta ilman soveltuvaa puitesopimusta.
  - ENI-CBC Vaalima 21.6.2022, tarkastajana BDO, ei huomioita.
  - ENI-CBC Vainikkala 30.5.2022, tarkastajana BDO, ei huomioita.
  - ENI-CBC Imatra 25.5.2022, tarkastajana BDO, havaintona yksi tukikelvoton kulu (sähköliittymä 9 500 euroa).
  - ENI-CBC Rajajooseppi 9.3.2022, tarkastajana BDO, ei huomioita.
  - ENI-CBC Vartius 1.2.2022, tarkastajana BDO, ei huomioita.
  - EES-hanke 12.12.2022, tarkastajana SM/tarkastusyksikkö, havaintona tukikelvoton tarrakulu 547 euroa.
  - EES-hanke 25.11.2022, tarkastajana BDO, ei huomioita.
  - EES-hanke 5.10.2022, tarkastajana SM/hallintoviranomainen, ei huomioita.
- T-Median julkishallinnon Luottamus & Maine tutkimuksessa vuonna 2022 Tullin maine ja julkisuuskuva pysyi edellisvuoden tasolla ollen 3,65 (asteikolla 1 – 5), joka oli Tullin mittaushistorian paras tulos.
- Tullin Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän auditointi 23.11.2022 Pasila, Lentotulli ja Tullilaboratorio sekä 2.12.2022 Vuosaari, auditoijana Suomen ympäristöauditointi. Auditoinnin tuloksena Tullille myönnetty Ekokompassi-sertifikaatti.
- Tullissa menossa olevaan tulliselvitysjärjestelmien ja sidosjärjestelmien kokonaisuudistukseen liittyen BDO suoritti tietoturvan hallinnan tasoa koskevan tarkastuksen. Tullin tietoturvan ja erityisesti kybertietoturvan hallinnan arvioitiin olevan kehitettävällä tasolla, mm. vastuiden ja toimenkuvien selvyteen ja tietoturvapoliitikan ja –ohjeiden ajantasaisuuteen kehoitettiin kiinnittämään huomiota kuten myös tietoturvariskien yhdistämiseen osaksi Tullin riskienhallintaa. Lisäksi BDO aloitti vuoden 2022 puolella yhä jatkuvan hanke- ja projektitoiminnan resursointia ja muutoshallintaa koskevan tarkastuksen.

1.10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ JA EPÄSÄÄNNÖNMUKAISUUKSISTA

Tullissa ei raportoitu kassavajeita vuonna 2022.

Vuonna 2022 Tulli teki rikosilmoituksen virkamieheen kohdistuvasta mahdollisesta virka-auton toistuvasta käyttämisestä muuhun kuin virka-ajoon virkamatkoilla.

2 TULLIN TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	84 483 897,89	91 828 208	91 828 208,27	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	39 462 748,90	39 780 967	39 780 967,35	0,00	100
11.08.01. Tupakkavero	84 101,36	24 896	24 895,88	0,00	100
11.08.04. Alkoholijuomavero	227 234,10	235 986	235 986,39	0,00	100
11.08.05. Virvoitusjuomavero	1 344,54	853	852,90	0,00	100
11.08.07. Energiaverot	23 250,36	37 444	37 443,61	0,00	100
11.08.08. Eräiden juomapakkausten valmistevero	14 976,22	7 211	7 211,00	0,00	100
11.10.07. Ajoneuvovero	0,00	1 295	1 294,55	0,00	100
11.19.06. Väylämaksut	44 667 004,91	51 736 968	51 736 967,58	0,00	100
11.19.09. Muut verotulot	3 237,50	2 589	2 589,01	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	50 201 652,05	123 114 268	123 114 268,31	0,00	100
12.28.92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	48 141 463,80	74 447 737	74 447 737,25	0,00	100
12.28.99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	213 841,61	46 629 408	46 629 407,79	0,00	100
12.39.01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	1 446 872,39	1 269 108	1 269 107,86	0,00	100
12.39.02. Verotukseen liittyvät korkotulot	395 857,68	427 492	427 492,21	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	3 616,57	340 523	340 523,20	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	134 685 549,94	214 942 477	214 942 476,58	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	208 922 151,48	205 504 887	175 724 820,68	28 764 280,84	204 489 101,52	1 015 785,42	28 978 684,05	222 301 684,05	193 537 403,21	28 764 280,84
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	11 474 401,87	10 981 887	10 981 886,94		10 981 886,94	0,00				
28.10.02. Tullin toimintamenot (S2)	195 176 000,00	193 323 000	164 558 719,16	28 764 280,84	193 323 000,00	0,00	28 978 684,05	222 301 684,05	193 537 403,21	28 764 280,84
28.10.02.01. Tullin toimintamenot		192 573 000	164 255 439,89	28 317 560,11	192 573 000,00	0,00		192 573 000,00	164 255 439,89	28 317 560,11
28.10.02.02. Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa (RRF Pilari2) (EK) (varattu)		750 000	303 279,27	446 720,73	750 000,00	0,00		750 000,00	303 279,27	446 720,73
28.10.63. Takaisin maksetut verot (A)	2 195 092,61	1 000 000	170 837,42		170 837,42	829 162,58				
28.10.63.2. Takaisin maksetut verot Tulli	2 195 092,61	1 000 000	170 837,42		170 837,42	829 162,58				
28.10.95. Verotukseen liittyvät korkomenot (A)	6 956,00	200 000	13 377,16		13 377,16	186 622,84				
28.10.95.1. Verotukseen liittyvät korkomenot Tulli	6 956,00	200 000	13 377,16		13 377,16	186 622,84				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	69 701,00									
Määrärahatilit yhteensä	208 922 151,48	205 504 887	175 724 820,68	28 764 280,84	204 489 101,52	1 015 785,42	28 978 684,05	222 301 684,05	193 537 403,21	28 764 280,84

3 TULLIN KÄYTÖSSÄ OLEVAT VALTUUDET

Tullin talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Vuoden 2022 valtuudet			Uusittu v. 2023 TA:ssa	Talousarvio -menot 2022	Määräraha -tarve 2023	Määräraha -tarve 2024	Määräraha -tarve 2025	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
				Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä							
28.10.02 Tullin toimintamenot	68 130	34 055	15 246	49 301	14 192	35 109	35 109	14 600	123	0			14 723
Aikaisempien vuosien valtuudet	68 130							408	123				531
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		34 055	15 246	49 301	14 192	35 109	35 109	14 192	0	0			14 192
Momentti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet 4)	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet 4)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	68 130	34 055	15 246	49 301	14 192	35 109	35 109	14 600	123	0	0	0	14 723
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet 4)	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet 4)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

4 TULLIN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 497 780,19		1 932 835,24	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	14 344,76		38 567,20	
Muut toiminnan tuotot	<u>78 611 102,39</u>	80 123 227,34	<u>48 953 034,67</u>	50 924 437,11
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	3 550 897,66		3 798 854,32	
Henkilöstökulut	118 513 200,10		115 648 356,17	
Vuokrat	12 834 985,28		11 902 112,49	
Palvelujen ostot	46 670 322,67		42 844 831,70	
Muut kulut	3 639 026,01		2 555 221,70	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-4 114 869,84		-3 348 642,34	
Poistot	<u>7 637 713,80</u>	<u>-188 731 275,68</u>	<u>7 351 316,22</u>	<u>-180 752 050,26</u>
JÄÄMÄ I		-108 608 048,34		-129 827 613,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	83 853,14		81 338,85	
Rahoituskulut	<u>-15 459,60</u>	68 393,54	<u>-10 437,36</u>	70 901,49
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	35 857 479,36		112 407,76	
Satunnaiset kulut	<u>-25 603,27</u>	<u>35 831 876,09</u>	<u>-2 201 991,17</u>	<u>-2 089 583,41</u>
JÄÄMÄ II		-72 707 778,71		-131 846 295,07
JÄMÄ III		-72 707 778,71		-131 846 295,07
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	90 861 571,17		83 878 492,77	
Muut pakolliset maksut	1 856 560,10		1 937 716,13	
Perityt arvonlisäverot	806 687,67		510 419,06	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-10 978 858,66</u>	<u>82 545 960,28</u>	<u>-11 472 378,35</u>	<u>74 854 249,61</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>9 838 181,57</u>		<u>-56 992 045,46</u>

5 TULLIN TASE

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	14 574,53		41 853,62	
Muut pitkävaikutteiset menot	31 391 447,26		14 939 924,64	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>31 631 061,05</u>	63 037 082,84	<u>38 026 237,69</u>	53 008 015,95
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	9 252,25		11 072,37	
Koneet ja laitteet	7 134 345,69		8 718 436,87	
Kalusteet	6 890,98		12 059,20	
Muut aineelliset hyödykkeet	81 122,33		28 620,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 725 050,12</u>	9 956 661,37	<u>0,00</u>	8 770 188,44
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		0,00		0,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		72 993 744,21		61 778 204,39
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>12 158,34</u>	12 158,34	<u>13 113,34</u>	13 113,34
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	673 993,17		938 846,43	
Siirtosaamiset	789 970,61		5 947,25	
Muut lyhytaikaiset saamiset	23 761 858,55		21 547 010,89	
Ennakkomaksut	<u>12 348,61</u>	25 238 170,94	<u>4 220,38</u>	22 496 024,95
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SIOITUKSET				
Rahoitusomaisuusarvopaperit	<u>528,59</u>	528,59	<u>10 794 263,76</u>	10 794 263,76
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	168 627,88		119 994,31	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	0,00		114,85	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-724,25		-780,11	
Muut pankkitilit	-60,90		-60,90	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>65 442,97</u>	<u>233 285,70</u>	<u>1 056,66</u>	<u>120 324,81</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		25 484 143,57		33 423 726,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>98 477 887,78</u>		<u>95 201 931,25</u>

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-29 868 269,86		-29 868 269,86	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	36 642 388,02		41 079 666,52	
Pääoman siirrot	-18 345 545,27		52 554 766,96	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>9 838 181,57</u>	-1 733 245,54	<u>-56 992 045,46</u>	6 774 118,16
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	126 190,27		274 168,80	
Saadut ennakot	9 923 747,53		698 515,37	
Ostovelat	11 386 352,52		11 804 077,62	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 142 306,40		2 290 038,47	
Edelleen tilitettävät erät	52 002 539,76		49 616 170,63	
Siirtovelat	22 021 885,23		21 764 250,99	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>2 608 111,61</u>	<u>100 211 133,32</u>	<u>1 980 591,21</u>	<u>88 427 813,09</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		100 211 133,32		88 427 813,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>98 477 887,78</u>		<u>95 201 931,25</u>

6 LIITETIEDOT

Tullin tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen

Tullilla ei ole talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen koskevia muutoksia.

2) valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tulli on käyttänyt Euroopan keskuspankin noteeraamaa valuuttakurssia 1.3.2022 muutettaessa ulkomaanrahan määräisiä saamisia Suomen rahaksi

Venäjän Rupla 117,2010

Virtuaalivaluutta kurssi 31.12.2022 bct blockchain.com palvelu:

Bitcoin € 15 401,90

3) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tullin tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

4) aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Tullilla ei ole aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

5) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Tullin edellistä vuotta koskevat tiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.

6) selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Tullilla ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätösvouden jälkeisiä tapahtumia.

Tullin tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.10.02. Tullin toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)											
Bruttomenot	197 980 053,62	198 183 000	170 153 988,13		198 918 268,97					199 132 672,18	
Bruttotulot	2 804 053,62	4 860 000	5 595 268,97		5 595 268,97					5 595 268,97	
Nettomenot	195 176 000,00	193 323 000	164 558 719,16	28 764 280,84	193 323 000,00	0,00	28 978 684,05	222 301 684,05	193 537 403,21	28 764 280,84	

Tullin tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Tullin tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Tullin tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	97 860 940,10	96 553 445,22
Palkat ja palkkiot	97 346 708,13	95 139 362,64
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	514 231,97	1 414 082,58
Henkilösivukulut	20 652 260,00	19 094 910,95
Eläkekulut	18 350 735,94	16 608 565,56
Muut henkilösivukulut	2 301 524,06	2 486 345,39
Yhteensä	118 513 200,10	115 648 356,17
Johdon palkat ja palkkiot, josta	636 794,67	696 419,20
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	240,00	240,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Tullin tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	3-5	20-33,3	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	Tasapoisto	5-10	10-20	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poisteta			
122 Rakennukset				
12290000 Muut rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
125-126 Koneet ja laitteet				
12500000 Autot ja muut maankuljetusvälineet	Tasapoisto	5-10	10-20	0
12510000 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	7	14,3	0
12540000 Kevyet työkoneet	Tasapoisto	5-7	14,3-20	0
12550000 ICT-laitteet	Tasapoisto	3-5	20-33,3	0
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	5	20	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet				
12790000 Muut kalusteet	Tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5	20	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
12990000 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	ei poisteta			

Tullin tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.

	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet 119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			Yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	152 255,64	28 494 819,33	38 026 237,69			66 673 312,66
Lisäykset	0,00	21 474 457,06	15 079 280,42			36 553 737,48
Vähennykset	0,00	-646 026,34	-21 474 457,06			-22 120 483,40
Hankintameno 31.12.2022	152 255,64	49 323 250,05	31 631 061,05			81 106 566,74
Kertyneet poistot 1.1.2022	-110 402,02	-13 554 894,69	0,00			-13 665 296,71
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	646 026,34	0,00			646 026,34
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-27 279,09	-5 022 934,44	0,00			-5 050 213,53
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00			0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00			0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-137 681,11	-17 931 802,79	0,00			-18 069 483,90
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	14 574,53	31 391 447,26	31 631 061,05			63 037 082,84

	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	Aineelliset hyödykkeet 127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	49 915,09	13 377 779,47	25 841,13	31 800,00	0,00	13 485 335,69
Lisäykset	0,00	989 063,08	0,00	59 860,00	2 725 050,12	3 773 973,20
Vähennykset	0,00	-20 222,80	0,00	0,00	0,00	-20 222,80
Hankintameno 31.12.2022	49 915,09	14 346 619,75	25 841,13	91 660,00	2 725 050,12	17 239 086,09
Kertyneet poistot 1.1.2022	-38 842,72	-4 659 342,60	-13 781,93	-3 180,00	0,00	-4 715 147,25
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	20 222,80	0,00	0,00	0,00	20 222,80
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 820,12	-2 571 806,08	-5 168,22	-7 357,67	0,00	-2 586 152,09
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	-1 348,18	0,00	0,00	0,00	-1 348,18
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-40 662,84	-7 212 274,06	-18 950,15	-10 537,67	0,00	-7 282 424,72
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	9 252,25	7 134 345,69	6 890,98	81 122,33	2 725 050,12	9 956 661,37

Tullin tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja –kulut

	Rahoitustuotot		Muutos
	2022	2021	2022-2021
Korot euromääräisistä saamisista	84820,11	81338,85	3481,26
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-790,58	0,00	-790,58
Muut rahoitustuotot	-176,39	0,00	-176,39
Rahoitustuotot yhteensä	83853,14	81338,85	2514,29
<hr/>			
	Rahoituskulut		Muutos
	2022	2021	2022-2021
Korot euromääräisistä veloista	15459,60	10437,36	5022,24
Rahoituskulut yhteensä	15459,60	10437,36	5022,24
Netto	68393,54	70901,49	-2507,95

Tullin tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Tullin tilintäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappalemäärä	Markkina-arvo	31.12.2022				31.12.2021	
			Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0,03432	528,59	528,59				79 661 822,76	10 794 263,76
Bitcoinit	0,03432	528,59	528,59				79 661 822,76	10 794 263,76
Osakkeet ja osuudet yhteensä			528,59					10 794 263,76

Tullin tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Tullin tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	9 728 707,43	10 297 671,86	2 886 498,24	2 029 323,24	1 768 284,33	16 981 777,67
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	9 728 707,43	10 297 671,86	2 886 498,24	2 029 323,24	1 768 284,33	16 981 777,67

Tullin tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Tullin tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Tullin tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Tullin tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tullin tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Menomomentin käyttö vakiosisällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

28.10.63.2

Takaisin maksetut verot Tulli

Määrärahaa saa käyttää veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä tai verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron. Lisäksi määrärahaa saa käyttää tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä, EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen.

39. Muut toiminnan tuotot

154 631,60 €

61. Satunnaiset kulut

16 205,82 €

Yhteensä

170 837,42 €

Tullin tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 18.

7 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätösasiakirja on hyväksytty Helsingissä 27. helmikuuta 2023.

Pääjohtaja Hannu Mäkinen

Talousjohtaja Pekka Pylkkänen

TÄYDENNYS TULLIN TILINPÄÄTÖKSEEN VUODELTA 2022

Tulli täydentää 27.2.2023 hyväksymäänsä tilinpäätöstä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuustiedoilla.

Helsingissä 10.3.2023

Pääjohtaja Hannu Mäkinen

Talousjohtaja Pekka Pylkkänen

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tullin yhteisrahoitteinen toiminta käsitti viime ja edellisvuonna lähinnä tullivalvonnan ja laboratorioanalyysien suorittamiseen tarvittavien laitteiden hankintaa rahoituksen tullessa suoraan tai välillisesti EU:n rahoitusinstrumenteista. Viime vuonna yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 1,85 miljoonaa euroa, kokonaiskustannukset 3,55 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuus oli siten 52 prosenttia. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 1,44 miljoonaa euroa, 1,02 miljoonaa euroa ja 142 prosenttia.

YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUSLASKELMA (LASKELMA OMARAHOITUSOSUUDESTA)

Osa-alueen nimi	Vuosi 2022 toteuma	Vuosi 2022 arvio	Vuosi 2021 toteuma	Vuosi 2020 toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	0 €	0 €	203 072 €	0 €
EU:lta saatu rahoitus	1 847 424 €	3 231 076 €	1 241 268 €	736 002 €
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0 €	-	0 €	0 €
<u>Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot</u>	<u>0 €</u>	-	<u>0 €</u>	<u>645 739 €</u>
Tuotot yhteensä	1 847 424 €	3 231 076 €	1 444 340 €	1 381 741 €
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	91 661 €	163 158 €	219 769 €	650 €
Henkilöstökustannukset	0 €	0 €	0 €	31 226 €
Vuokrat	0 €	0 €	0 €	316 €
Palvelujen ostot	302 452 €	304 704 €	484 605 €	260 163 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>2 953 198 €</u>	<u>3 060 886 €</u>	<u>268 421 €</u>	<u>923 895 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	3 347 312 €	3 528 747 €	972 795 €	1 216 250 €
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	61 871 €		5 457 €	9 027 €
Poistot	141 175 €		41 242 €	50 418 €
Korot				
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	203 046 €	0 €	46 699 €	59 444 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 550 358 €	3 528 747 €	1 019 494 €	1 275 694 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Tuotot - kustannukset, euroa	-1 702 934 €	-297 671 €	424 846 €	106 047 €
Kustannusvastaavuus, %	52 %		142 %	108 %